

Iskra

Najvišji predstavniki turških državnih železnic v Iskri

V petek, 4. septembra je delovna organizacija Iskra Avtomatika sprejela na dvodnevni delovni obisk osemčlansko delegacijo najvišjih predstavnikov turškega železniškega gospodarstva, ki jo je vodil generalni direktor turških državnih železnic, gospod Ekrem Onal.

Poznano je, da je Iskra, posebno pa njeni delovni organizaciji Avtomatika in Telematika, že vrsto let prisotna na turškem tržišču, sprva je bilo to področje telefonije, v 1983. letu se ji je s pridobitvijo projekta modernizacije 600 km prog na relaciji Iskenderum Divrigi pridružila železnica in nato uspešno še energetika.

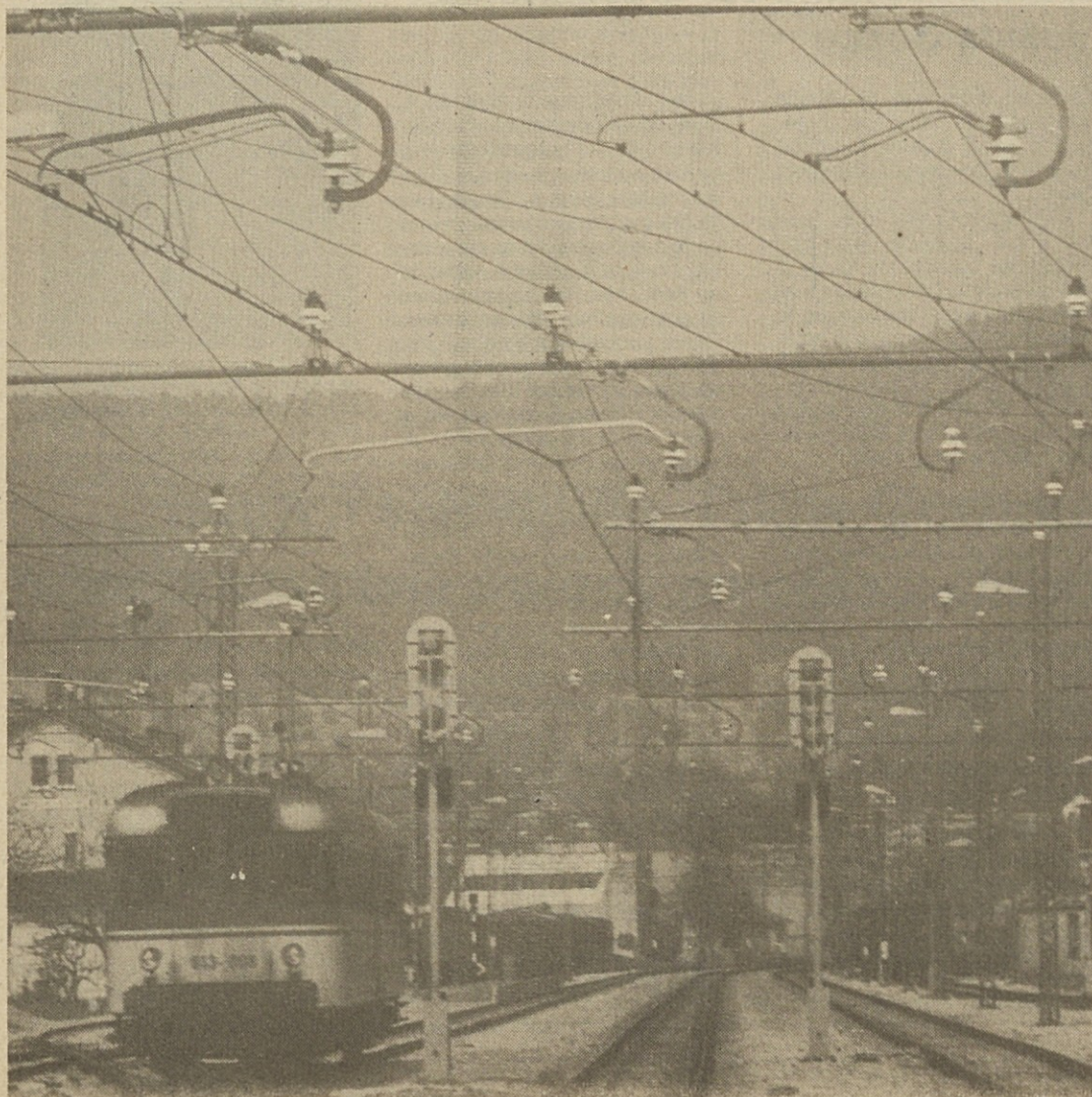
Omenjeni obisk lahko ocenimo kot izredno pomemben iz več razlogov:

— z ogledom proizvodnje v obeh omenjenih Iskrinih delovnih organizacijah ter referenčnih objektov — ranžirne postaje Zalog in dispečerskega centra železniške postaje Kozina, so se gostje neposredno seznanili z Iskrino tehnologijo, organizacijo dela in razvojno strategijo

— v času razgovorov pri predsedniku PO SOZD Iskra, Francu Šifkoviču in z vodilnimi delavci obiskanih delovnih organizacij, so obojestransko izmenjali informacije o problematiki tekočih projektov, ki jih Iskra izvaja v Turčiji

— v okviru možnosti za nadaljnje sodelovanje pa je Iskra še posebno izkazala interes za pridobitev novih projektov na modernizaciji železniških prog v Turčiji, saj je za eno od razpisanih mednarodnih licitacij že oddala ponudbo. Za nadaljnji dve se bo prijavila v teh dneh, medtem ko je za največjo četrto ponudba v pripravi.

Š. D.

Kolegij glavnih direktorjev DO

Prva in ključna Iskrina naloga je izvoz

V ospredju redne vsakomesečne kolegijske seje glavnih direktorjev DO SOZD Iskra je bilo poročilo, oziroma razprava o poslovanju SOZD Iskre v prvem polletju letošnjega leta.

Predsednik PO SZDL Iskra Franc Šifkovič, ki je kolegij tudi vodil, je v uvodnem komentarju k polletni bilanci Iskre na prvo mesto izpostavil izvoz in menil, da osemmesečni podatki o izvozu, temelječi na realnih cenah, niso niti tako slabi, zlasti ne na konvertibilno območje. Posebno pozornost je posvetil problematiki zaposlovanja v Iskri, kjer so činitelji racionalnega zaposlovanja že začeli delovati, saj primerjava med številom zaposlenih v decembru 1986 in juniju letos kaže, da se je zaposlovanje povečalo v Iskri samo za 0,3%, kar jasno kaže, da nam je uspelo zaposlovanje v celoti omejiti v dogovorjena razmerja. Po njegovem dalje programsko prestrukturiranje ni mož-

no brez usklajenega programa investicij. Dosedanja intenzivnost vlaganj kot delo na sistemskem urejanju investicijskega segmenta poslovnega procesa tako omogočata ugodno polletno oceno doseženih rezultatov na tem področju, zlasti pa še dejstvo, da bo tovarna računalnikov začela obratovati že to jesen. Ko je Šifkovič dalje komentiral gospodarske rezultate Iskre za obdobje januar—junij letos, je menil, da moramo posebno težo posvetiti sredstvom, to je denarju, ki je postal zdaj draga in iskana dobrina. K boljšim finančnim rezultatom bomo lahko mnogo prispevali tako, če bomo čim bolj zmanjšali zaloge od 10—20% do konca leta, pri tem pa je treba povečati akumu-

lacijo z zdajšnjih 3,4% na 4%. Kot dodatno prednostno nalogo pa bo poslovodni odbor, po njegovih besedah, predlagal delavskemu svetu SOZD Iskra nalogo »novi izdelki«. (O ključnih prioriteth nalogah in njihovi izvedbi pa bomo obširneje poročali v naslednjih številkah našega glasila.)

Seveda pa je v Iskri tudi nekaj tako imenovanih kritičnih točk, med katere sodijo izgube v Telematiki, Zmaju, Elektrozvezah in Mikroelektroniki (ob polletju so pokrili njene izgube), ter motnje v poslovanju Delte. V vseh omenjenih primerih je potrebna popolna angažiranost vseh prizadetih in celotne Iskre, pri čemer je treba, zlasti kar zadeva izvoz, začeti prihajati na tuje trge z

novimi, modernimi izdelki, plodovi lastnega znanja in designa, pri čemer je trženje vsekakor ena najpomembnejših komponent Iskrinega delovanja tako doma kot na tujem.

V nadaljevanju seje je Janez Vipotnik poročal o osemmesečnih rezultatih Iskrinega izvoza, ki beležijo sorazmerno dobro rast in uspeh, predvsem na konvertibilno območje, medtem ko je zaznati padec izvoza na območje deleža SEV. Po njegovi oceni bo Iskra do konca leta dosegla vsaj 84% letošnjega plana izvoza, ki pa ga z dodatnimi naporih lahko še bolj približa zastavljenim izvoznim ciljem letošnjega leta.

Ob koncu je Vipotnik še obvestil navzoče, da bo letošnja 16. Iskrina konferenca trženja 25. in 26. novembra na temo poslovne zanesljivosti in kakovosti v Iskri.

D. Ž.

Predstavljamo člana PO za družbeno-pravne zadeve, kadrovske politike, izobraževanje ter družbeno samozaščito in SLO Jožeta Godca

Rojen 1949, diplomant Visoke šole za organizacijo v Kranju. Z Iskro je v stiku že 22 let, od takrat, ko je še v srednji šoli postal Iskrin štipendist. 15 let že združuje delo v Iskri Avtomatiki. Začel je z nalogami s področja delitve OD, kasneje je prevzel področje za kadre, organizacijo in informatiko. V zadnjem času je opravljal dolžnosti pomočnika glavnega direktorja za področje organizacije, informatike, kadrovske in splošne zadeve, obenem pa prevzel tudi mesto vodje DSSS in namestnika glavnega direktorja.

Zaprosili smo ga za kratko predstavitev usmeritev, vsebine in načina dela. Problematika je seveda sila obsežna in zapletena, zato se bomo v prihodnosti v našem glasilu k posameznim področjem še vračali in jih poskušali podrobneje osvetliti. Zaenkrat pa objavljamo nekaj uvodnih misli novega člana poslovodnega odbora:

»Gre za zelo heterogeno področje, kjer so združene vse aktivnosti in naloge dveh dosedanjih članov PO. Ena glavnih usmeritev v naslednjem obdobju bo povečanje pozornosti kadrovske problematiki v okviru SOZD, predvsem naj bi začeli bistveno več delati na spremljanju in razvoju kadrov. Začeti bi morali že ob najbolj zgodnjih stikih, ko nekoga

začnemo štipendirati, pa seveda od prvega dne zaposlitve v organizaciji, skozi pripravniško dobo in zlasti še prva leta na delovnem mestu.

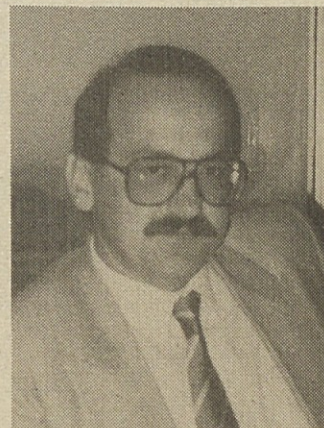
Podobno kot v širši družbi, je bil tudi v Iskri ta način največkrat prepuščen spontanosti ali se je uveljavljal le kot prizadevanje ali ideja posameznih sredin, ki pa so premajhne za sistematično organizirano delo. Iskra pa je tako velik sistem, da tak pristop nujno potrebuje. Seveda je to dolgoročna naloga, ki bo začela dajati rezultate šele čez nekaj časa.

Sestavni del sistema spremljanja kadrov in izobraževanja mora biti tudi v funkciji napredovanja, obenem pa posreduje in obnavlja dodatna, specialistična znanja, ki jih delavec potrebuje na delovnem mestu, redno šolanje pa jih ne more dati. Menim, da so te zadeve v tujini že znana stvar in običajna praksa v podjetjih, v naših razmerah pa bo v tej smeri potrebno storiti še veliko naporov.

— **Problematika vam vsekakor ni neznana, saj ste se z njo srečevali in jo poskušali reševati že ob doseganju delu. Ali sedaj določene izkušnje iz Avtomatike prenašate na širši nivo?**

»Nekaj idej se je porajalo že v omenjeni DO, čeprav še niso bile operacionalizirane. Spoznanje neke nedorečenosti dozoreva ali ga čutimo šele takrat, ko iščemo ustrezne ljudi, imamo prosta dela in naloge, pa ugotovljamo da o nekaterih ljudeh premalo vemo in ob takih trenutkih spoznavamo, da potrebujemo ustrezen sistem. Glavni poudarek bo torej na graditvi sistema vse to pa obsega tako kratkoročne kot dolgoročne naloge. Bistvena problematika, s katero se bomo spoprijemali je koordinacija, usklajevanje zaposlovanja viškov in manjkov kadrov v okviru Iskre. Govorimo o ekonomskih in tehnoloških viških ter o prestrukturiranju kadrov. Skupaj z vsemi strokovnjaki v Iskri, ki delajo na razvojnem, proizvodnem in tehnološkem področju bo potrebno narediti vse, da uspemo doseči optimalno zaposlitev vseh delavcev v poslovnem sistemu Iskre. Seveda ne za vsako ceno in pod vsakimi pogoji. Prestrukturiranje bo podrejeno napredku in novim ciljem, prekvalificiranje in dodatno izobraževanje pa naj bi zajelo vse, ne le proizvodne delavce, gre za celo paleto kadrov, spremljevalnih, režijskih ali čisto administrativnih služb.

Druga pozornost bo v tem obdobju posvečena samoupravne-

mu sporazumu o združevanju v SOZD Iskra, ki ga bo potrebno obnoviti, inovirati in ga tako oblikovati, da bi v sebi nosil vse možnosti za učinkovito delovanje poslovnega sistema Iskre.

Naj namenim še nekaj besed načinu in metodam dela v bodoče. Predvsem nameravam poživiti delo, ne samo na naših področnih kolegijih, temveč tudi v samoupravnih organih, ki se ukvarjajo s to problematiko. Za posamezno tematsko področje bomo oblikovali delovne skupine, ki bodo sestavljene iz tistih ljudi v delovnih organizacijah, ki imajo nekaj strokovnega znanja in ki se s problematiko ukvarjajo. Tako bi bilo mogoče v okviru SOZD vse obstoječe znanje učinkovito integrirati, spodbuditi vse te kadre in sprostiti njihovo ustvarjalnost za doseganje glavnih smeri in ciljev našega delovanja.

I. S.

Informacija o spustitvi v obratovanje sistema TI-30/11 & MIN-30 za vodenje železniškega prometa na progi Sofija-Plovdiv

Dne 31. 7. 1987 je v Sofiji podpisan protokol o primopredaji sistema vodenja TI-30/11 & MIN-30 za daljinsko vodenje železniškega prometa na progi Sofija-Plovdiv iz centra v Sofiji. To predstavlja izredni uspeh delavcev Avtomatike (RI, Sistemi, TNE), ker gre za sistem z velikim informacijskim in funkcijskim obsegom ter obenem za sistem s sodobno in napredno distribuirano in decentralizirano zgradbo.

Informacijski obseg

Karakteristike omenjene daljinsko vodene proge so naslednje: dolžina 156 km, 20 postaj, cca 600 kretnic, cca 300 glavnih signalov, cca 280 manevrskih signalov in cca 2.100 voznih poti. To rezultira v osnovnem informacijskem obsegu od 3.950 telesignalizacij in 3.650 telekomand.

Funkcijski obseg

Omenjeni sistem daljinskega vodenja omogoča dispečersko vodenje kompletnega železniškega prometa na pripadajoči progi (glavne in manevrske vozne poti) preko dveh glavnih komandnih mest s po dvema barvnima video zaslonoma in preko enega pomožnega ali zasilnega komandnega mesta s pomočjo posebnih funkcionalnih konzol in preglednega prikaza stanja na progi na ponorama plošči (dolžina površine znaša 18 m). Pri tem so v center vključene funkcije sledenja vlakovnih števil, vozografa z opozarjanjem na odstopanje od voznega reda, alarmiranja, protokoliranja in avtomatskega postavljanja programiranih voznih poti. Sistem omogoča tudi poznejšo nadgradnjo s funkcijami disponi-

ranja vlakov (avtodispečer) brez poseganja v obstoječi sistem.

Funkcije avtomatskega postavljanja programiranih vozil poti omogočajo avtomatizacijo ranžiranja vlakov v posamezni postaji in vodenja vlakov po voznem redu. V ta namen dispečerji lahko vnaprej pripravijo in arhivirajo v sistem programe ranžiranja znotraj posamezne postaje in programe vožnje z vlakom po voznem redu. Ti programi avtomatsko potekajo, ko jih aktivira dispečer v skladu z gibanjem ustreznih vlakov. V sistem je možno shraniti do 10 standardnih programov vožnje (ki se lahko pridružijo kateremukoli vlakom) in več kot 250 posebnih programov vožnje, (ki so vnaprej določene za posamezni vlak preko vlakovnih števil). V programih za avtomatsko postavljanje vlakovnih poti ne nastopa kot kriterij čas, ampak samo pozicije ustreznih vlakov in trenutno stanje vlakovnih poti. To omogoča veliko uporabnost programov, katerih glavni namen je, da razbremenijo dispečerja rutinskih opravil. Bodoče funkcije disponiranja vlakov pa bodo v prihodnosti omogočile še optimizacijo prometa. Posebna sposobnost sistema je enostavna prilagoditev na različne tipe signalno-varnostnih naprav. Tako je sistem TI/30/11 &

MIN-30 na omenjeni progi povezan z elektronskimi signalno-varnostnimi napravami firme Ericsson, tip JZSD770 (na dveh postajah) ter z relejnimi signalno-varnostnimi napravami tip MN-70 in APB tip AB-77 bolgarske proizvodnje.

Karakteristike sistema

Sistem TI-30/11 & MIN 30 ima originalno decentralizirano in distribuirano zgradbo, visoko modularnost ter visoko aplikacijsko prilagodljivost (koncept univerzalnih programskih paketov, ki se prilagajajo na posamezno aplikacijo s parametriranjem). Distribuirani in decentralizirani koncept omogoča veliko razpoložljivost (sistem praktično v celoti ne more izpasti iz obratovanja) zaradi primerne kombinacije elementov za zagotavljanje odpornosti na izpade in elementov postopnega zmanjševanja funkcijske sposobnosti ob izpadih. Pri tem je doseženo, da programer čuti kompletni sistem kot enovit računalnik (transparentnost programske opreme). V skladu s tem je center vodenja v Sofiji zgrajen iz 29 8-bitnih mikroročunalnikov tipa TI-30, ki so medsebojno povezani z lokalno mrežo preko podvojenih serijskih vodil.

Center vodenja je povezan preko telegrafskih kanalov (100 Bd) v konfiguraciji točka-točka z 20-mi daljinskimi postajami na progi, od katerih je vsaka samostojni mikroročunalnik.

Sklep

Decentralizirani in distribuirani koncept sistema TI-30/11 & MIN-30 je v skladu s splošnimi svetovnimi trendi na področju razvoja sistemov vodenja in avtomatizacije. Vodilne svetovne firme delajo na razvoju in / ali izpopolnjevanju tovrstnih sistemov vodenja. V tem smislu omenjeni sistem TI-30/11 & MIN-30 predstavlja uspelo praktično realizacijo teh prizadevanj, ki je zanimiva glede na svoj originalni koncept tudi za širšo svetovno javnost in sicer s tehničnega kot znanstvenega stališča. Pri tem je stranskega pomena, da je sistem realiziran v 8-bitni mikroročunalniški tehnologiji. Bistvo je v pridobitvi univerzalnih sistemskih rešitev, definiranih in preverjeni napredni arhitekturi sistema in algoritmičnih delovanj. To znanje, ki je nakopičeno v izkušenih kadrih in dokumentaciji, je solidna osnova za postopno apliciranje 16/32 bitne mikroročunalniške tehnologije v sisteme vodenja. Seveda pa moramo, glede na svetovne razvojne trende, obdržati in še izpopolnjevati distribuirani in decentralizirani koncept sistemov vodenja. Samo na ta način bomo povečali konkurenčno sposobnost naših sistemov vodenja na svetovnem trgu.

Vodja razvojnega projekta RIVAL
mgr. Nikola Panić

Iskra Telematika, Iskra Commerce

Nova pomembna izvozna naročila za Iskra Telematiko

Iskra je te dni podpisala v Moskvi dve pomembni pogodbi, in sicer o razširitvi mednarodne avtomatske telefonske centrale v Moskvi in pa o prodaji digitalnih telefonskih central vrste Iskra 2000. V okviru prve pogodbe, vredne 15 milijonov dolarjev, bo Iskrina Telematika razširila mednarodno centralo v Moskvi, ki jo je Iskra montirala pred olimpijskimi igrami. Gre na centralo vrste Metaconta, podobne pa izredno uspešno delujejo tudi v Erevanu, Minsku, Harkovu, Dušanbeju in drugod.

Vsekakor je podpis te pogodbe ponovno izraz zaupanja sovjetskega kupca do Iskrinih central. Prav te dni pa potekajo tudi že pogovori med Iskrinimi strokovnjaki in predstavniki ministrstva zvez SZ ter tamkajšnjega zunanje-trgovinskega podjetja Mašpriborinterg o sodelovanju na področju javnih digitalnih sistemov. V Iskri Commerce ocenjujejo, da bodo pogodbo za

prvo centralo nove generacije podpisali že prihodnji mesec. Iskrine možnosti na tem področju so izredno velike, in sicer med 30 in 50 milijoni dolarjev izvoza letno.

Predstavniki iz Telematike in Iskre Commerce so hkrati v Moskvi, tokrat z drugim kupcem, ministrstvom energetike, podpisali tudi pogodbo o prodaji digitalnih telefonskih central vrste Iskra 2000. To so digitalne centrale, ki po sodobnosti in kakovosti sodijo v sam svetovni vrh, razvili pa so jih Iskrini strokovnjaki. Tudi te centrale, podobno kot nova generacija velikih javnih digitalnih central, imajo v modificiranih izvedbah velike možnosti za prodajo v Sovjetsko zvezo. V Ljubljani in Kranju ocenjujejo, da bi lahko prodali v SZ vsako leto za 10 do 15 milijonov dolarjev teh central.

Lado Drobež

Razgovor s Tonetom Rakovcem

Glede na sedanje razmere

Poslovanje DO Elektromotorji iz Železnikov v prvem polletju letošnjega leta je bilo v ospredju našega razgovora z direktorjem te naše DO Tonetom Rakovcem. Znano je, da poslujejo Elektromotorji letos prvič od začetka leta kot delovna organizacija v okviru SOZD Iskra. Naš sobesednik je na vprašanje o rezultatih bilance prvega polletja letošnjega leta odgovoril:

Iskra

Iskra ZORIN, o. sub. o. CAOP, b.o.

Trg revolucije 3
61000 Ljubljana
(Brijona Krajnc)
Tel. 21-213 int. 3474

V okviru izobraževalnih seminarjev s področja računalništva organiziramo 3-dnevni seminar (od 21. 9. do 23. 9. 1987):

Uvod v metode umetne inteligence

Na tem seminarju:

- boste izvedeli, kaj je to PROLOG in v čem se TURBO PROLOG od njega razlikuje;
- povedali vam bomo, kaj so to EKSPERTNI SISTEMI in kako no je avtomatsko zajemanje znanja;
- zadnji dan vam bomo predstavili še ILES (Iskrina lupina ekspertnih sistemov) na računalnik IBM PC-AT in vam omogočili praktično delo s tem našim produktom.

Seminar bo v I. kleti Iskrine PPC

I. dan (21. 9. 1987):

- 8.15 — 9.00 proceduralno nasproti deklarativnemu programiranju
- 9.15 — 10.00 prolog: struktura prologovega programa
  - funktorji
  - spremenljivke
  - liste
  - povzetek sintakse
- 11.00 — 11.45 kako prolog deluje:
  - unifikacija
  - vračanje (backtracking)
  - rez
- 12.00 — 12.45 tubro prolog
  - razlika od »standardnega« prologa
  - primer

II. dan (22. 9. 1987):

- 8.15 — 9.00 ekspertni sistemi
  - kaj je to ekspertni sistem
  - baza znanja
  - dejstva, if-then pravila
  - mehko znanje
- 10.00 — 10.45 mehanizem sklepanja
  - grafična predstavitev pravil
  - veriženje naprej, nazaj
  - školjka
  - uspeli ekspertni sistemi
- 11.00 — 12.45 avtomatsko zajemanje znanja

III. dan (23. 9. 1987)

- 8.15 — 9.00 predstavitev sistema ILES (Iskrina lupina ekspertnih sistemov)
  - 9.15 — 10.00 delo s sistemom ILES
  - 11.00 — 11.45 delo s sistemom ILES
  - 12.00 — 12.45 delo s sistemom ILES
- Seminar bodo vodili strokovnjaki Iskre Zorin — tožd CAOP, v sodelovanju s strokovnjaki z inštituta Jožef Stefan — laboratorij za umetno inteligenco.
- Cena seminarja je 200.000 din za vse 3 dni, 80.000 din za posamezni dan in nič za tiste, ki bodo kupili ILES.

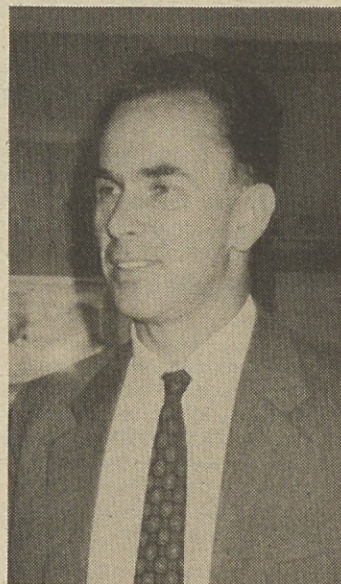
Magister Branko Ikica

»Podatki o doseganju našega letošnjega plana so v skladu s podatki, ki smo si jih zadali za to obdobje. Prekoračujejo pa ga predvsem obveznosti iz dohodka, ki še naraščajo nad normalnimi obveznostmi, v izvozu in domači prodaji pa smo dosegli več, kot smo planirali.

Znova nastaja pri nas problem, ki je bil prisoten že leta 1985, to pa so visoke terjatve pri izvozu in pa — kar je povsem novo — visoke terjatve na domačem trgu. Domači trg lahko delimo na dva dela — na terjatve iz naslova gospodinjstskih aparatov in na terjatve iz profesionalnega programa, ki ga sami prodajamo v Železnikovih, to je industrijska prodaja. To velja tudi za vojaški program, kjer se plačila ustavljajo in tudi sploh ni plačevanja. Trenutno smo v minusu za približno 250—300 starih milijard dinarjev in če bo šlo tako naprej, bomo verjetno doživeli problem likvidnosti. Ta denar pa potrebujemo za obnavljanje proizvodnje, za normalno delo.

Prvo polletje pa je glede na sedanje razmere pri nas uspešno. Če si ogledamo parametre, vidimo, da smo dosegli skoraj vse planirane postavke, tudi dohodek in akumulacijo. Nekatere številke pa nam vendarle kažejo, da se rezultati nekoliko slabšajo, predvsem zaradi povečanja obveznosti iz dohodka pa tudi zato, ker se trenutno materiali dražijo prek vseh meja, skrbijo pa nas tudi domače in tuje terjatve. Plan za leto 1987 poteka v okviru predvidevanj v prvem polletju, kako pa bo v drugem polletju, danes skorajda ne morem napovedati. Časi so zelo negotovi, prav tako pa tudi trg. Zaloge na domačem trgu pri nekaterih izdelkih naraščajo (plinske peči, kaloriferji...). Kupna moč, predvsem za nekatere naše izdelke, pada in bojimo se, da bodo zaloge v drugi polovici leta še narasle.

Kakšni pa so izvozni rezultati prvega polletja?

Tone Rakovec

»V prvem polletju smo dosegli planirani izvoz. Vse kupce smo sorazmerno zadovoljili. Letni plan v drugi polovici leta pa bomo gotovo dosegli, vendar prihaja do stornov naročil od zunaj tako, da se že sedaj bojimo, kako bo v letu 1988. Na zunanem trgu se zaostre konkurenca, kvaliteta je čedalje boljša, v poslovnosti pa pri dobavnih rokih letos nismo zamujali. Nekaj problemov imamo sicer s kvaliteto izdelkov, vendar mislim, da jih bomo rešili v drugem polletju letošnjega leta. Prihodnje leto ne bi to smelo biti več problem Železnikov. Vedno večji problem pa je seveda, kako obdržati zunanje kupce na temeljih poslovnosti, kakovosti in predvsem cen. S takimi cenami izdelkov, kot jih ponujamo na svetovnem trgu, bo vnaprej težko prodajati svoje izdelke.

Novo izdelke pripravljamo pri brivskih aparatih (reteški program) in pri motorjih, (profesionalni motorji). Leta 1988 mislimo priti na trg z novim permanentnim kolektorskim motorjem, ki naj bi nadomeščal nekatere klasične kolektorske motorje in poiskati novega kupca v Evropi. Nekaj kupcev sicer tukaj imamo, zato mislim, da bo moralo biti predvsem pri profesionalnem delu naše proizvodnje uspešno leto 1988.

Ob prihodu k vam sem videl ob tovarni živahno gradbišče, kar pomeni sorazmerno pre-

še kar uspešno polletje

cejšnje investicijsko dejavnost. Kako je torej pri vas z investicijami?

»Sama livarna, in to gradimo oob obstoječi tovarni, je le obnova zaradi nemogočih pogojev, ki smo jih imeli v tem oddelku. Livarna pa bo namenjena tudi novemu, profesionalnemu programu, vendar pa investicija, ki jo načrtujemo v letu 1988, bo tista investicija, ki naj bi dala več poudarka naši profesionalni, novim motorjem tako, da bomo sposobni izdelati več in kvalitetnejše, predvsem pa terjajo novo investicijo takšni programi, če hočemo že enkrat doseči močan profesionalni program. Nekaj opreme pa bo šlo tudi za dograditev in obnovo obstoječega programa. To je predvsem program, s katerim bi morali pogumneje zakorakati v večjo količino in kvaliteto izdelkov v naslednjih letih. Načrtovana investicija izhaja predvsem s teh dveh področij.«

Ob vsem tem nas zanima razmerje med profesionalnimi izdelki in izdelki široke potrošnje v vaši DO.

»Program do leta 1990 imamo že izdelan, kakšno leto poprej pa moramo doseči, da bi 30% proizvodnje profesionalne že vseboval plan leta 1990. Računamo, da bi to lahko bilo že leta 1989, in če bo leto 1988 res prehodno obdobje, bi to skorajda lahko dosegli. Gre predvsem za servomotorje in koračne motorje.«

Kakšna pa je vaša želja glede sorazmerja med profesionalnimi izdelki in široko potrošnimi izdelki?

»Ta zadeva je pri nas živa že nekaj časa, vendar pa traja dolgo, da pri ljudeh in v razvoju nekaj dosežemo v tem smislu. Vendar pa, če smo postavili rok l. 1990, da pridemo s 30% udeležbo v celotnem proizvodu s profesionalno, je najmanj, kar si moramo zastaviti, da bo profesionala v letu 2000 dosegla 50%. Ta odstotek bi moral biti celo večji, vendar pa je faktor realnosti treba ugotoviti še v naslednjih letih.

Stara miselnost bo zagotovo še nekaj časa trajala. Pa tudi nek del široke potrošnje mora, po mojem mnenju, ostati, ker nam imago daje široka potrošnja, ki jo

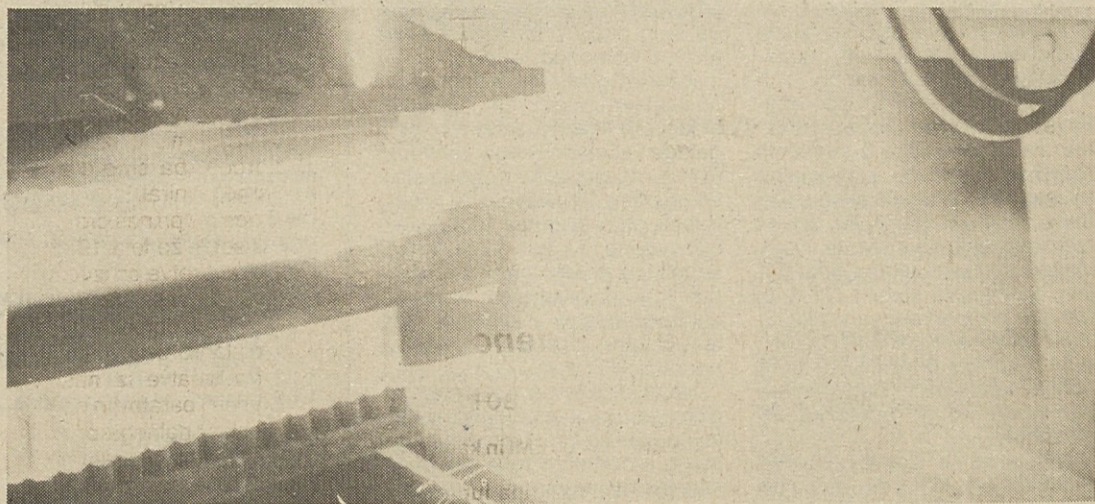
kupuje posameznik. Dejstvo pa je, da mora široka potrošnja doseči višjo raven. Prepričan sem, da so naši kooperacijski izdelki, ki jih imamo z zunanjimi partnerji, v samem vrhu v Evropi. Če ne bi imeli teh kooperacij, v Jugoslaviji tudi ne bi imeli takšnih aparatov široke potrošnje nikoli možnosti kupiti. Tudi lastne aparate, ki jih

izdelujemo v Škofji Loki in v Retečah, bomo morali še delati, vendar v večjih količinah in v zmanjšanem asortimanu, ostale proizvode pa bomo morali dobiti še naprej od zunaj, prek kooperacij tako, da bomo lahko nudili zunanjemu trgu kvalitetne, visoko zahtevne motorje, notranjemu trgu pa aparate, ki jih potrebuje

jugoslovanski trg in jih danes lahko dobimo samo v konsignaciji, ali iz uvoza.

To je cilj naše tovarne, strategija, ki sicer še nekoliko niha, vendar pa je že jasno začrtana,« je končal naš razgovor Tone Rakovec.

D. Ž.

Nekaj števil iz polletne bilance

V skladu z veljavnim obračunskim sistemom je znašal celotni prihodek l. polletja letos 20.911.833.381 din. Ustvarili so ga s:

— prodajo prek Videomatike	8.955.192.512 din — 42,8% CP
— izvozom	7.315.312.203 din — 35% CP
— prodajo na dom. trgu iz DO	3.722.627.659 din — 17,8% CP
— prodajo materiala in odpadkov	286.973.785 din — 1,4% CP
— prejetimi obrestmi	357.717.568 din — 1,7% CP
— ostalo realizacijo	274.009.654 din — 1,3% CP

Tudi amortizacija je revalorizirana za 199.968.485 din, zato je njen delež v celotnem prihodu že 4,9% in je 2,5 krat večja kot v l. polletju leta 1986.

Drugi poslovni stroški v višini 1.105.985.563 din se gibljejo po predvidevanjih, največji del pa odpade na revalorizacijo realiziranih proizvodov in opravljenih storitev v znesku 768.970.790 din.

Delež dohodka v celotnem prihodu se je od 30% v prvem trimesečju zmanjšal na 26,7% v prvem polletju. Zaradi revalorizacije sredstev je dohodek v l. polletju 1987 manjši za 1.300 mio din.

Obveznosti iz dohodka znašajo 1.505.855.773 din, od tega davki in prispevki 1.212.304.030 din, kar je precej več kot so planirali za to obdobje. Iz dohodka smo poravnali 279.248.430 din realnih obresti, obračunali pa so še 1.507.085.035 din revalorizacijskih obresti. Obresti so višje od planiranih zaradi visokih obrestnih stopenj.

Delitev čistega dohodka v višini 4.074.535.582 din je naslednja:

— del ČD za osebne dohodke	2.935.905.168 din
— del ČD za sklad skupne porabe — st. del	149.865.057 din
— del ČD za sklad skupne porabe — ostali del	230.000.000 din
— del ČD za rezervni sklad	223.215.631 din
— del ČD za poslovni sklad	535.549.726 din

Povprečni osebni dohodek na delavca je bil v l. polletju 1987 236.666 din.

Nov dosežek strokovnjakov v RRE

Udeleženci seminarja: »Zadovo

Sistemi v merilno-regulacijski tehniki, ki jih obvladujejo tovarne v DO Iskra Kibernetika, zahtevajo ustrezno računalniško podporo. Doslej je bil na voljo domač osembitni mikroročunalniški sistem KEM 68, letos pa je skupina strokovnjakov v naši Razvojno-raziskovalni enoti razvila sodobnejši 16-bitni sistem KEM 68-08.

Novi procesni računalnik KEM 68-08 bodo uporabljali v vseh sodobnih sistemih, katere razvija in izdeluje Iskra Kibernetika. Zato je Razvojno-raziskovalna enota v sodelovanju z oddelkom za izobraževanje v kadrovski službi poskrbela za predstavitev novega računalniškega sistema.

Seminar v kranjskem izobraževalnem centru Iskre je bil organiziran za strokovnjake iz tehničnih razvojev in druge potencialne uporabnike računalniškega sistema KEM 68-08. V 20 urnem usposabljanju so spoznali hardwarsko sestavo sistema, uporabljeni operacijski sistem OS-9 in osnove programskega jezika C. V predstavitvi KEM 68-08 je bilo vključeno tudi praktično delo na šestih terminalih. Strokovnega seminarja se je udeležilo 28 slušateljev.

Poglejmo še izjave nekaterih udeležencev, ki kažejo, da so bili zadovoljni s predstavitvijo novega sistema.

Rado Logonder, Inženiring: »Ta maloštevilna razvojna skupina je rešila najbolj kritičen in zahteven del problema — izdelala je najvitalnejše gradnike mikroročunalniškega sistema KEM 68-08. Mislim, da si je s tem upravičeno pridobila zaupanje. Skupina mora dobiti podporo na vseh ravneh, da bo nalogo mogoče uspešno izpeljati do konca.

Tako velik sistem kot je Iskra Kibernetika se prepočasni in premalo odločno loteva informatike.

Medtem ko smo dokaj uspešni pri obdelavi problemov na nižji ravni, pa smo doslej kompleksne sisteme z računalniškimi mrežami puščali ob strani. Z razvojem mikroročunalnika KEM 68-08 smo dobili priložnost, da se aktivno lotimo tudi le-teh.

Inženiring dejavnost še posebno zahteva uporabo zmogljivega, prilagodljivega in programsko bogatega računalniškega sistema. Pri tem ne gre toliko za ceno sistema, pomemben je čas, ki je potreben od prevzema do realizacije naloge. Ta čas pa je lahko kratek, če imamo na voljo računalnik, ki je prilagojen za reševanje procesnih problemov. Pri tem je zelo pomemben njegov operacijski sistem.

Naša inženiring dejavnost ni ozko vezana le na določeno delovno področje. Lotevamo se nalog s področja zahtevne merilne tehnike, avtomatizacije proizvodnih procesov itd. Standardno vodilo VME, ki je vgrajeno v računalniku KEM 68-08, nam omogoča, razširitve sistema s specialnimi moduli.

Pomembno je tudi dejstvo, da bo to enoten mikroročunalniški sistem za vso Iskra Kibernetiko. Izboljšave in spremembe bodo nastajale na enem mestu. Skupina, ki opravlja razvojno delo, bo dajala podporo posameznim aplikativnim skupinam.

Janez Pogačnik, Instrumenti: »Seminar je bil zelo dobrodošel, saj smo bili premalo seznan-

jeni z delovanjem in zgradbo 16-bitnega sistema KEM 68-08 in vodila VME. Tudi predstavitev operacijskega sistema OS-9 je bila zanimiva, zlasti za tiste, ki bodo kmalu uporabljali te računalniške sisteme.

Iskra

Iskra ZORIN, o.sub.o. CAOP, b.o.
Trg revolucije 3, 61000 Ljubljana
Tel. 213-213 int. 3474

V ISKRI kupujemo paket SUPER PROJECT +, zato organiziramo TEČAJ »Vodenje projektov s pomočjo paketa SUPER PROJECT + na osebem računalniku«, ki bo dne 24. 9. 87 (pričetek ob 10.) in 25. 9. 87 (pričetek ob 8,15) v veliki sejni dvorani v PPC, Ljubljana, Trg revolucije 3.

VSEBINA TEČAJA

Prvi dan

UVOD

1. MREŽNO PLANIRANJE

1.1. Predhodniško-aktivnostna mreža

1.1.1. Prednosti predhodniške mreže

1.1.2. Mrežna struktura

1.1.3. Časovna analiza in kritična pot

2. VIRI PROJEKTA

2.1. Razpoložljivost virov

2.2. Izravnava virov

2.3. Problem postavljenih projektnih rokov

3. MULTIPROJEKTI

3.1. Mreža mrežnih planov

3.2. Obvladovanje virov multiprojektov

4. PODMREŽE

4.1. Matični mrežni plani

5. STROŠKI PROJEKTA

5.1. Smoter obvladovanja stroškov

6. VODENJE PROJEKTOV

6.1. Subjekti projekta

6.2. Računalniški pripomočki

6.2.1. Veliki projekti in osrednji računalniki

6.2.2. Srednjeveliki projekti in osebni računalniki

6.3. Celovito in tekoče stanje na projektu

6.4. Vrednotenje posledic odstopanj od plana

7. PROGRAMSKA OPREMA ZA VODENJE PROJEKTOV NA PC

7.1. Primerjalna analiza raznovrstne opreme

7.2. Zakaj se je Iskra odločila za SUPER PROJECT + firme Computer Associates

8. PREDSTAVITEV DELA S PAKETOM SUPER PROJECT

8.1. »Pull-down« menuji

8.2. Posamezni ukazi in postopki

8.3. Povezava z računalniškimi preglednicami

Drugi dan

9. PRIMERI NAČRTOVANJA IN SPREMLJANJA PROJEKTOV S SPJ X

KOMU JE TEČAJ NAMENJEN: Vodilnim in vodstvenim kadrom, vodjem raznovrstnih projektov in podprojektov, odgovornim za mrežno planiranje, izvajalcem kompleksnih in dalj trajajočih del ter drugim.

IZVAJALEC TEČAJA: mag. Džordž Krstič

NAČIN IZVAJANJA TEČAJA: Predavanja in projiciranje zaslona osebnega računalnika na veliko platno. Udeleženci dobijo vodič skozi učno snov.

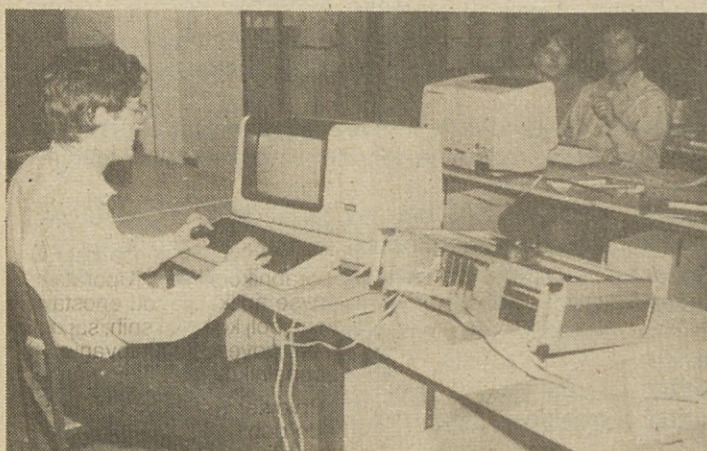
CENA TEČAJA: 48.000.— za posameznega udeleženca iz DO ISKRE.

PRIJAVA NA TEČAJ: Pismena, ali telefonična na:

ISKRA ZORIN — TOZD CAOP

Brijona Krajnc, tel.: (061) 213-213, int. 3474

Ljubljana, Trg revolucije 3

Z delom na šestih terminalih so slušatelji spoznali prednosti novega računalnika. Nadaljnjo podporo in dodatne informacije bodo uporabniki lahko dobili v Razvojno-raziskovalni enoti Iskre Kibernetike.

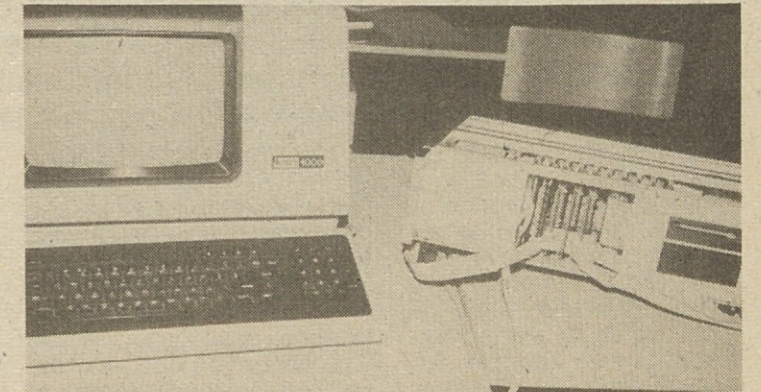
Ijni s predstavitvijo KEM 68-08«

Spoznali smo tudi osnove programskega jezika C, kar je spodbuda za njegovo uporabo. V praksi naj bi čim manj uporabljali assembler, ki povzroča v velikih sistemih precejšnje težave pri odpravljanju napak. To pa močno podraži programsko opremo. Programe, napisane v jeziku C, lahko prenašamo na druge sisteme. Potrebujemo le ustrezen prevajalnik. Prilaganje softwara je s tem bistveno lažje.

Poskrbeti bomo morali tudi za

arhiviranje in dokumentiranje programov v jeziku C. Ustrezna knjižnica programske opreme bo pomembna podpora za ustvarjalno delo naših programerjev. Vsekakor moramo znanje združevati in preprečiti ločeno izdelovanje podobnih programov.

Menim, da bo sistem KEM 68-08 skrajšal pot osvajanja končnih izdelkov. Olajšal nam bo razvijanje systemske merilne opreme za lastne potrebe (preverjanje instrumentov, oprema za proizvod-

Novi 16-bitni računalniški sistem KEM 68-08 — Fotografije: I. Okršlar

ne procese), predvsem pa za kupce s konkretnimi zahtevami (inženiring posli). Z računalniškim sistemom KEM 68-08 bodo rešitve hitrejšje. Strojna in programska oprema vpliva tudi na ceno končnega izdelka, čeprav še vedno preveč poudarjamo vrednost hardwarea.

Seminar je bil zanimiv in koristen. Fantje, ki so ga pripravili in nam predavali, so se resnično potrudili.

Boris Svab, Razvojno-raziskovalna enota: »Seminar je bil uspešen. Spoznali smo zgradbo in delovanje računalnika ter njegov operacijski sistem. Seveda zbrane informacije še niso popolne, potreben bo nadaljnji študij.

Karakteristike KEM 68-08 in vodilo VME ustrezajo tudi opremi za robotizacijo. Tudi pri našem robotu smo uporabili enako vodilo. Dobra stran sistema je tudi operacijski sistem OS-9, ki ga bomo lahko uporabljali pri izde-

lavi robotov. Na tem področju bodo kmalu nujne nove rešitve. Roboti postajajo vse bolj inteligentni, zanje bodo verjetno potrebni sodobnejši krmilni sistemi.«

Besedo smo dali tudi razvijalcu sistema in predavatelju Robertu Grušovniku iz Razvojno-raziskovalne enote: »Znanje, ki smo ga dobili z razvojem KEM 68-08, smo želeli prenesti delavcem, ki bodo v prihodnje uporabljali ta računalniški sistem. Radi bi jim olajšali nadaljnje delo in iskanje dodatnih informacij, ki jih bodo potrebovali pri izpeljavi nalog.

V dveh letih razvoja novega sistema je bilo veliko narejenega. Odločili smo se za standardno vodilo VME, operacijski sistem OS-9 in programski jezik C. Ta programski jezik bomo uvedli tudi za ostale sisteme, da bo možno prenašati programe v izvorni kod.

Operacijski sistem OS-9 je dokaj razširjen v procesnih sistemih, saj je zelo prilagodljiv; deluje v realnem času, to pomeni, da se mora sistem odzvati v določenem časovnem intervalu (multitasking — krmiljenje več procesov hkrati). S tem smo prišli do prevajalnikov za višje programske jezike, kar pripomore k razvoju programov in aplikacij.

Sistem KEM 68-08 je zelo fleksibilen: od izvedbe brez diska do aplikacije, ki omogoča delo več uporabnikom hkrati. Uporaben je za vse aplikacije: od enostavnih do najbolj kompleksnih, saj omogoča povezavo delovanje več računalnikov.

Prvo serijo novih računalnikov bodo dobili tehnični razvoji. Vso podporo in dodatne informacije bodo uporabniki lahko dobili v Razvojno-raziskovalni enoti.

Pripravila: A. Boc in B. Marolt

Iskra

ISKRA ZORIN, o.sub.o. CAOP, b.o.
Trg revolucije 3, 61000 Ljubljana (Brijona Krajnc)
Tel. 213-213 int. 3474

Osnove uporabe osebnih računalnikov (PC) učilnica (K1)

Urniki

I. Dan:

8.15 — 8.30 Uvod (Krstič)

8.30 — 9.45 Rokovanje s PO (Fabjančič)

10.30 — 11.30 MS-DOS 3.2 (Golob)

11.45 — 13.45 Menu — za računalniško rabo PO (Fabjančič)

II. Dan:

8.15 — 10.45 Wordstar — osnove popularnega besednega procesorja (Fabjančič)

11.45 — 13.45 vaje (Fabjančič)

12.45 — 13.45 Lotus — osnove (Suhač)

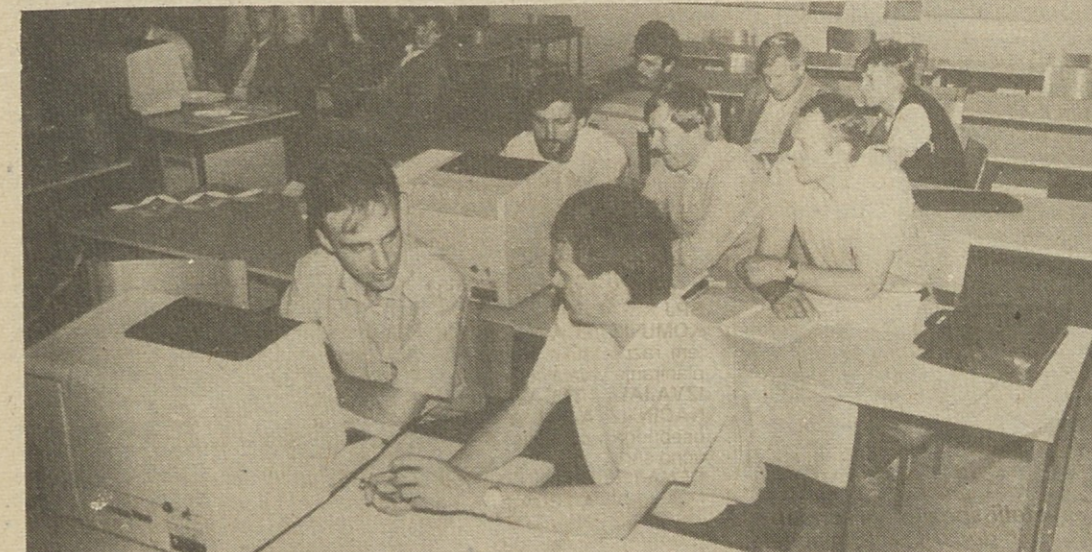
III. Dan:

8.15 — 10.15 Lotus — osnove (Fabjančič)

11.00 — 13.45 Lotus — vaje (Fabjančič)

Prvi tečaj bo od 30. 9. do 2. 10., ponovljena pa od 14. 10. do 16. 10. in od 28. 10. do 30. 10. 1987.

Magister D. Krstič

Seminarja so se udeležili strokovnjaki iz tehničnih razvojev in drugi potencialni uporabniki novega sistema.

Sindikat o najaktualnejših dogodkih

Na prvi podopustniški seji so se zbrali minuli četrtek, 3. septembra člani predsedstva konference osnovnih organizacij sindikata, predstavniki ostalih DPO in direktorji TOZD Iskre Avtoelektrike Nova Gorica. Sejo je sklical in vodil predsednik Miloš Vodopivec, namenjena pa je bila obravnavi najaktualnejših tem, ki so v tem trenutku prisotne v tem 3600 članskem kolektivu.

Začetek seje je minil v znamenju sklonjenih glav prisotnih, to pa je pomenilo sprejem kritike, sprejem ocene, ki je dala rezultate daleč od pričakovanih. O tem je spregovoril Ludvik Jelincič, namestnik glavnega direktorja. Zakaj gre? Naš največji avtomobilski gigant, kragujevska Crvena zastava je namreč zaprosila svoje delavce in delavce svojih kooperantov, da ji pomagajo z vpisom obveznic

modernizirati proizvodnjo, točneje, zgraditi novo tovarno za proizvodnjo najnovejšega avtomobila Jugo-Florida. Kot smo lahko razbrali iz sredstev javnega obveščanja, je bil vpis obveznic dober, kar pa ne velja za novogoriško Iskra Avtoelektriko. In od tu izhaja tudi kritika. Posojilo je vpisalo le 158 delavcev, odločno premalo glede na število zaposlenih. Največji odziv je bil v delovni skupnosti skupnih

služb 71, sledijo pa tovarna delovnih sredstev 15, tovarna generatorjev 14, tovarna velikih zaganjalnikov 13, TOZD komerciala 11, tovarna žarnic Ljubljana 10, tovarna odlitkov Komen 9, TOZD inštitut 5, tovarna malih zaganjalnikov 5, tovarna vžigalnih tuljav Bovec 3, tovarna električnih rotacijskih strojev 2 in tovarna AET Tolmin — nihče ni vpisal. Vložnega truda je bilo veliko, vendar akcija, kot smo omeni-

li, ni prinesla rezultatov, gotovo pa je prinesla možnost temeljitega premisleka, zakaj tako, saj je konec koncev prav Crvena zastava največji kupec izdelkov, ki jih proizvajamo v Avtoelektriki.

Komentar k tej slabo uspeli akciji je gotovo odveč.

V nadaljevanju je glavni direktor Robert Zerjal podal glavne značilnosti polletnega poslovanja, tudi po njegovih besedah dokaj uspešnega. O rezultatih smo obširno poročali v eni izmed prejšnjih števil našega glasila, zato naj danes omenimo le iznešene želje glavnega direktorja, ki jih je izrazil med predstavitvijo glavnih aktivnosti, ki čakajo

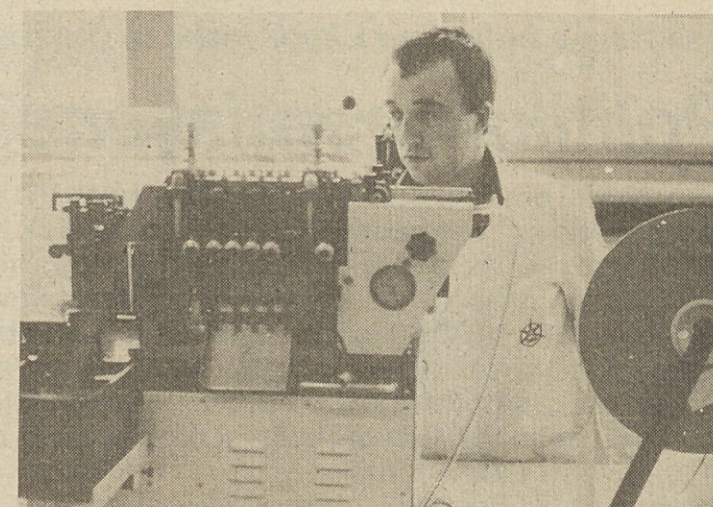
kolektiv do konca leta:

— realizacijo plana osvajanja novih izdelkov, še večja akcija na področju zagotavljanja kakovosti in čim manjšega izmeta, akcija na področju financiranja proizvodnega procesa, tehnološka prenova proizvodnje mora še bolj zaživeti, aktivneje dokončati posege v infrastrukturi (urejanje proizvodnih hal) in čim hitreje aktivirati novo nabavljeno opremo ter čimprej iztržiti njene rezultate, z največjo resnostjo sprejeti prihajajoče leto 1988, ki bo proglašeno za leto kvalitete itd. Stabilizacija Avtoelektrike se bo nadaljevala le ob izvrševanju vsakodnevnih del in nalog slehernega zaposlenega, predvsem

pa ob skrbi za kvaliteto, da ne bo praga Avtoelektrike zapustil noben nezanesljiv izdelek, to pa je že zahteva tujih kupcev, ki so na vso srečo do tega trenutka še kupci izdelkov iz te delovne organizacije.

Udeleženci seje so se seznanili še z osnutkom sprememb samoupravnega sporazuma o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov, ki ga je treba uskladiti z družbenim dogovorom, sprejeli pa so tudi informacijo o dodelitvi posojil za stanovanjsko izgradnjo.

Marko Rakušček

Detajl iz proizvodnega procesa

Tovarna odlitkov Komen

Slavnost v čast najstarejšim delavcem

Spominski posnetek komenskih livarjev, ki so odšli v pokoj letos in leta nazaj

Minulo sončno soboto popoldne, ko se je sonce počasi nagibalo k počitku, je bilo na obronku Krasa živo kot že dolgo ne. K lovski koči kraških lovcev, streljaj stran od cestne povezave Štanjel — Komen, a vendar lepo skrite v senci mogočnih kraških dreves, so začeli prihajati vedro razpoloženi livarji — delavci tovarne odlitkov Komen, temeljne organizacije Iskre Avtoelektrike. Zbrali so se iz dveh razlogov. Prvič, da se skupno povese-lijjo, da nazdravijo in kakšno rečejo zunaj tovarniške ograje in drugič, da se poslovijo, da se zahvalijo sodelavcem, katerim je prišlo slovo, prišel čas, ko morajo v zasluženi pokoj.

Vse skupaj se je začelo sproščeno v vedrem in prijateljskem, lahko bi rekli družinskem razpoloženju, saj je ta zagnani in ustvarjalni 89 članski kolektiv res kot nekoliko »večja« družina, slabih 10 let pod Iskrino zvezdo.

Torej srečanja, oz. slavnosti, če jo lahko tako imenujemo, sploh ni bilo treba začeti, saj je prišel začetek spontano, sam od sebe. In vendar lahko označimo kot začetek uvodne besede »pogovarja« te družine, direktorja Sianka Kome- la, ko je spregovoril zbranim, s posebnim poudarkom dolgoletnim sodelavcem — danes že upokojen- cem, njihovo uradno slovo pa je bilo prav na tem srečanju.

»Zahvaljujem se vam v imenu kolektiva in v svojem imenu za vso zapuščeno dediščino, ki ste jo vlo-

žili v teh dolgih letih vašega trdega dela v dobrobit našega kolektiva.

Vaš odhod ni slovo, vedno in ob vsakem času boste še vedno dobrodošli pri nas«, je med drugim poudaril Stanko Komel. Izbrane besede direktorja, ki so skoraj orosile oči marsikomu med prisotnimi, so bile namenjene Alojzu Fran- kiču, livarju iz Brij, ki je bil 13 let v krogu kolektiva, Jožetu Švari, topilcu iz Svetega, ki je delil dobro in zlo v tej TOZD 26 let, Zdravku Fa- kinu, čistilcu odlitkov iz Škrbine, ki je 18 let prestopal prag livarne, Ludviku Terčonu, čistilcu odlitkov iz Klanca, ki je 11 let aktivno sodeloval v delovnem procesu ter Ve- nčeslavu Špacalu, nazadnje pomočniku v skladišču iz Vojščiće, ki je ostal 15 let zvest kolektivu. Skupaj pa je teh pet klenih Krašev- cev preživelo v tem kolektivu kar 83 let.

V spomin na dolgoletno delo so tem vestnim sodelavcem poklonili tudi knjižno darilo in zvrhan koš lep- ih želja za prijetno počutje, predvsem pa zdravja v zaslužnem pokoju.

Napak bi bilo, če bi pozabili omeniti prisotnost tudi drugih sta- rejših upokojencev, saj je bila slav- nost prirejena tudi njim v čast, s svojo udeležbo pa so gotovo po- pestrili sobotno srečanje, ki se je nadaljevalo še pozno v noč, pre- težno ob obujanju spominov na prehoneno pot v kolektivu.

Marko Rakušček

Iskra

Iskra Videomatika, p. o.,
Industrija televizijskih aparatov, videoakustičnih naprav
in sistemov.

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge s polnim delovnim časom za nedoločen čas:

— vodja finančne operative

Pogoja: VI/1., ali V. stopnja ekonomske smeri, 2 leti delovnih izkušenj

— ekonomske tehnike za dela v finančno računovodskem oddelku

Pogoja: V. stopnja ekonomske smeri, zaželene delovne izkušnje

— pripravnik za dela v plansko analitskem oddelku

Pogoj: VII/1. ali VI/1. stopnja ekonomske-analitične smeri

— pripravnik za dela v finančno-računovodskem oddelku

Pogoj: V. stopnja ekonomske smeri

— vodovodnega inštalaterja za dela v vzdrževanju

Pogoja: IV. ali III. stopnja — smer vodovodni inštalater, eno leto delovnih izkušenj

— več delavk za dela v proizvodnji

(ena, oz. dve izmeni)
Pogoja: II. stopnja, 1 leto delovnih izkušenj, urejeno stanovanjsko vprašanje s stalnim bivališčem v Ljubljani

— več delavcev za dela v proizvodnji

(dve, oz. tri izmene)
Pogoja: II. stopnja, 1 leto delovnih izkušenj, urejeno stanovanjsko vprašanje s stalnim bivališčem v Ljubljani.

Dodatne informacije dobite po telefonu (061) 50-968. Pisne ponudbe z dokazili pošljite kadrovski službi Iskra DO VI-DEOMATIKA, 61117 Ljubljana, c. Andreja Bitenca 68 v 8 dneh po objavi. Kandidate bomo obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

S sestanka kolegija za kadrovske in družbeno-pravne zadeve

Politika premišljenega zaposlovanja

Po uvodni predstavitvi je novoizvoljeni član PO SOZD Iskra Jože Godec za družbeno-pravne zadeve, kadrovske politiko, izobraževanje ter družbeno samozščito in SLO posredoval prisotnim nekaj podrobnosti o svojem dosedanem delu in smernice za bodoče delovanje. Poudaril je, da bo potrebno tako obširno problematiko, ki jo vsebuje področje, reševati teamsko. Za posamezne probleme bodo imenovane delovne skupine, ki bodo oblikovale strokovne predloge. Pri nadaljnjem delu pa bo bistveni poudarek treba dati razvoju kadrov, problematiki zaposlovanja in spremljanju novosti v zakonodaji.

O usmeritvah za spremembe in dopolnitve samoupravnih splošnih aktov o delitvi OD na podlagi družbenega dogovora je na seji spregovorila Jožica Starčič. Ugotovljeno je bilo, da večina DO ima osnutke sprememb SaS v obravnavi, v katerih niso vgrajena merila za delitev sredstev za osebne dohodke na osnovi gospodarjenja s sredstvi (OD iz minulega dela). Iskra Telematika je predlagala podrobnejšo lestvico za določanje korekcijskega faktorja. Zato so sklenili: sprejmejo se osnove in merila za delitev sredstev OD iz minulega dela, kot so bila predlagana v gradivu vabila, korekcijski faktor se določa na osnovi lestvice, ki jo je predlagala Iskra-Telematika.

DS SOZD se predlaga ugotoviten sklep, po katerem se določila obstoječega SaS o delitvi sredstev OD iz naslova minulega dela ne uporabljajo.

DS SOZD se predlaga sklep po katerem so vse DO dolžne v svoje planske akte za leto 1987 vnesti določila o delitvi sredstev OD iz minulega dela, skladno s sklepom pod točkama a) in b).

DO poleg dosedanje lestvice dodatka za delovno dobo do 12%, lahko uvedejo še razne oblike dodatka za stalnost največ do 8%. Skupni najvišji odstotek naj tako ne preseže 20%. Če tega v posameznih DO ni možno takoj realizirati zaradi obstoječega stanja, naj v aktih predvidijo postopen prehod.

Dodatek za izmensko delo naj DO določijo v funkciji učinkovitega izkoriščanja delovnih sredstev. SOZD Iskra naj si prizadeva za sprostitev, oz. drugačno opredelitev tega dodatka v družbenem dogovoru.

Po izidu nove uredbe konec polletja, obstajajo različne razlage v zvezi in republikli glede povračila stroškov za službena potovanja v tujino. Člani kolegija so imenovali delovno skupino in jo

zadolžili, da v roku 10 dni izdela predlog enotne višine povračila v SOZD Iskra za službena potovanja v tujino. Izdelani predlog bo obravnavan na naslednji seji tega kolegija in kolegija poslovdnih organov SOZD v oktobru.

V nadaljevanju so opozorili na nekatere neizvršene sklepe DS SOZD in dodali, da so jih navedene DO dolžne realizirati do konca septembra.

Iz podatkov o zaposlovanju v obdobju januar — julij 1987 je razvidno, da je stopnja rasti (1,4%, oz. 499 delavcev več kot 31. 12. 1986; brez delavcev, ki so iz SOZD Gorenja prišli v Iskra Delto pa 0,1%, oz. 21 delavcev več kot 31. 12. 1986) dokaj ugodna.

Pričakovati je, so ugotavljali na kolegiju, da bo zaposlovanje poraslo v mesecu avgustu in septembru, predvsem na račun za-

poslovanja študentov in drugih pripravnikov, vendar je potrebno ustaviti zaposlovanje priučenih delavcev in delavcev na administrativnih delih in nalogah. Zato so člani kolegija sklenili, da naj določene DO čimprej posredujejo podrobnejše podatke o vzrokih in strukturi novozaposlenih delavcev ter da vse DO redno pošiljajo v področje za kadrovske in družbeno-pravne zadeve ocene stanja zaposlenih za tekoči mesec in mesec vnaprej.

Jože Godec je v nadaljevanju kolegija poudaril, da se pojavljajo že tehnološki in ekonomski viški v nekaterih DO (TM in druge).

Reševanje te problematike je možno usmeriti predvsem v naslednje smeri:

— prerazporejanje delavcev iz ene TOZD v drugo v okviru DO, ali SOZD,

— prerazporejanje delavcev v druge DO izven SOZD Iskra

— prekvalifikacija delavcev (izobraževanje)

— predčasne upokojitve (dopkup delovne dobe delavcem pred upokojitvijo)

Glede na to, da zakonodaja ne predvideva možnosti razreševanja problema tehnoloških viškov z dokupom delovne dobe, bo potrebno glede tega sprožiti pobudo za spremembe zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki naj bi to omogočile.

Kolegij je obravnaval tudi sodelovanje, oz. povezovanje s srednjimi šolami in visokoškolskimi organizacijami združenega dela. Na prošnjo Iskrine srednje šole v Kranju za pomoč pri uvedbi šolske TV, je kolegij sklenil in zadolžil Naceta Pavlina, da pripravi program in seznam DO za sodelovanje z omenjeno šolo.

Glede sodelovanja — financiranja Srednje šole tehniških strok Franca Leskovška Luke, Ljubljana so se dogovorili, da tov. Kleindienst koordinira sodelovanje Iskrinih DO, ki so zainteresirane za izobraževanje v tem šolskem centru.

Kolegij je menil, da naj DO direktno sodelujejo s Srednjo elektrotehniško šolo v Ljubljani. O poteku sodelovanja se redno obveščata Ronald Malej.

Glede investicij za VŠOD v Kranju in Fakulteto za elektrotehniko v Ljubljani je kolegij kot nosilca povezovanja imenoval Ronalda Maleja. DO pa naj pripravijo ustrezne podatke o perspektivnih potrebah na osnovi posredovane metodologije.

Beseda je tekla še o možnostih vključevanja nadarjenih dijakov v Iskrine delovne organizacije in s tem o nujenju ustreznih pogojev, prisotni pa so se seznanili tudi s potekom razpisnih nagrad uspešnih diplomskih in magistrskih nalog v Iskri.

Pripravila: I. S.

Iskra

Iskra — Elementi

TOZD SEM — Tovarna specialnih elementov in materialov n. sub. o. Ljubljana, Tržaška 2

vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje naslednjih del in nalog:

1. oblikovanje kovin — struženje

(KV delavec)

2. oblikovanje kovin — rezkanje

(KV delavec)

3. čiščenje prostorov

(osnovna šola)

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Vloge sprejemamo v 8 dneh po objavi na naslov: ISKRA — ELEMENTI TOZD SEM, Kadrovska služba, Ljubljana, Tržaška 2.

Poslovni rezultati postajajo odsev razmer, v katerih mora gospodarstvo delovati

Letošnje gospodarske tokove so že v začetku leta poskušali usmeriti interventni zakoni, ki naj bi okrepili materialni položaj gospodarstva in njegov povečan delež v razporejanju dohodka ob istočasnem zmanjšanju skupne, splošne in osebne porabe. Žal pa administrativno poseganje ni dalo željenih rezultatov; industrijska proizvodnja se le neznatno povečuje, izvozni rezultati so zelo skromni, inflacija nezadržno narašča. Kljub navedenim težavam so bili ob pregledu polletnih obračunov skupni Iskrini rezultati poslovanja ocenjeni kot ugodni. Kako pa je v njenem okviru poslovala delovna organizacija Avtomatika, o tem nekaj podatkov glavni direktor delovne organizacije, Rudi Pirc: »Delovna organizacija Iskra Avtomatika je v obravnavanem obdobju dosegla razmeroma ugodne rezultate poslovanja, kar nas še bolj zavezuje, da tudi ob zaključku poslovnega leta realiziramo plan 1987. Pozitivni rezultati so bili izkazani predvsem v izvozu, ki je bil dosežen v višini 18,6 mio \$ in je za 2,6% višji kot v enakem obdobju lanskega leta. Počasi in z velikimi težavami se spreminja tudi struktura izvoza, v korist povečanja konvertibilnega deleža. Prav tako je ves uvoz na nivoju delovne organizacije pokrit z izvozom, saj smo za preskrbo proizvodnje uvozili za cca 7,5 mio \$ reprovromateriala, medtem ko je domača nabava bila realizirana le v višini 38% načrtovane letne vrednosti. Na to bi navezal še prodajo na domačem trgu v vrednosti 33,3 milijarde din ali 49,4 letne vrednosti in kot predpogoj za doseganje teh rezultatov je bila realizacija proizvodnje v 52,6% planirani letni vrednosti, ki pa ni v vseh temeljnih organizacijah zadovoljiva.

Glede na to, da je bil polletni obračun poslovanja izdelan po zveznem zakonu o celotnem prihodu, katerega namen je zagotoviti realnejše gospodarjenje s sredstvi, kar še posebno velja za pogoje visoke inflacije, je potrebno omeniti, da predstavljajo 41% delež revalorizacije v breme dohodka znatno postavko v delitvi celotnega prihodka.

Kljub temu je znašal delež akumulacije v celotnem prihodu 4,4%, v dohodku pa 13,7%.

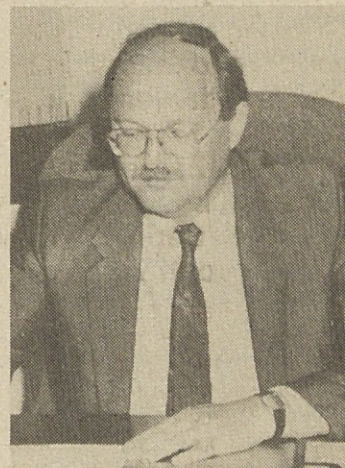
Čeprav je polletni rezultat zadovoljiv, pa se v delovni organizaciji zavedamo da bomo morali ob istočasni izpolnitvi načrtovanih obveznosti v letošnjem letu odpraviti še nekatere slabosti iz preteklih let, ki predstavljajo precejšnje breme dobremu gospodarjenju. Pri tem mislim predvsem na previsoke zaloge tako reprovromateriala kot nedokončane proizvodnje in trenutno gotovih izdelkov. Ne gre tudi pozabiti na našo zadolženost oz. primanjkljaj virov obratnih sredstev, ki ga bo potrebno nujno zmanjševati.

Morda še nekaj o trenutno najbolj obravnavani tematiki, o osebnih dohodkih. Novi zakon o celotnem prihodu in dohodku je prinesel tudi bistvene novosti na področju razporejanja osebnih dohodkov, zaradi katerih smo v mesecu juniju morali sprejeti dopolnitve letnega plana glede na Družbeni dogovor o razporejanju dohodka. Tako je delovna organizacija pred uveljavitvijo družbenega dogovora izplačala enake osebne dohodke skladno z določili zveznega interventnega zakona, akontacija za junij pa je bila izplačana v skladu s predvidenimi polletnimi poslovnimi rezultati. Tako je delovna organi-

zacija ob polletju začasno razporedila 9,579 milijarde din sredstev za bruto osebne dohodke in skupno porabo, kar je v okviru družbeno primarnega obsega sredstev po določenih dogovorih.

Povprečni mesečni neto osebni dohodek na delavca je znašal 251.155 din, kar pomeni 136% več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Ocenjujemo, da devetmesečni poslovni rezultat ne bo tako ugoden, ker je dinamika naročil in prodaje v tretjem kvartalu nižja kot v predhodnem trimesečju; hkrati pa je že znan izpad planiranega klirinškega izvoza v višini 2 mio cl.

Rudi Pirc

Iskra

Iskra Industrija za avtomatiko n. sub. o.,
TOZD Tovarna orodij, o. sub. o.
Ljubljana, Stegne 15

Delavski svet tozdv Tovarna orodij na podlagi 45. čl. Statuta razpisuje prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

vodenje gospodarsko-finančnega sektorja

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da imajo visokošolsko, oz. višješolsko izobrazbo ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj s področja financ, računovodstva in planiranja

Pri izbiri bo upoštevana tudi celovitost kandidatovih strokovnih znanj in osebnostnih lastnosti po Družbenem dogovoru o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike na območju ljubljanskih občin. Delavec bo izbran za 4-letni mandat.

Prijave z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na gornji naslov z oznako »ZA RAZPISNO KOMISIJO«.

O izbiri bomo kandidate obvestili najpozneje v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

Komisija za delovna razmerja oglašuje prosta dela in naloge:

tehnologa kontrole, ali kontrolorja

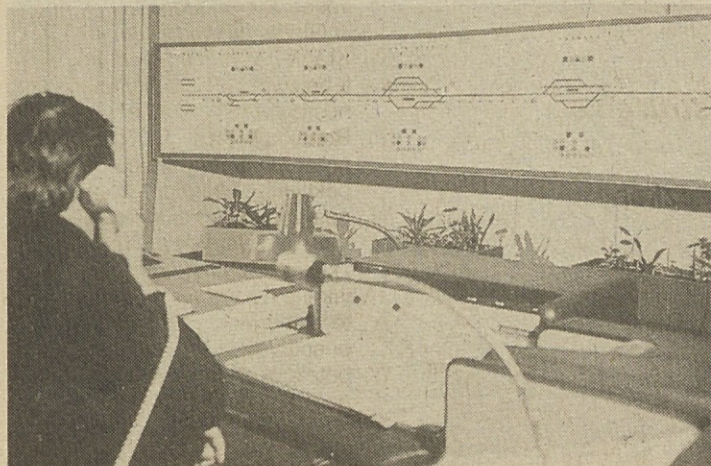
Pogoji: višja, ali srednja izobrazba strojne smeri
3 leta delovnih izkušenj
poskusno delo 90 dni

tehničnega risarja

Pogoji: tečaj za strojno-tehnično risanje
1 leto delovnih izkušenj
poskusno delo 60 dni

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v 10 dneh po objavi v kadrovsko službo na gornji naslov.

Kandidate bomo o izbiri obvestili najpozneje v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

Iskra Commerce

Prodajalna v Zadru presega načrte

»Kot vidite smo zunaj mesta, zaradi slabe lokacije pa trpi predvsem prodaja Iskrinih širokopolnih izdelkov,« nas je v Iskrini prodajalni v Zadru sprejel pomočnik vodje prodajalne Ivan Nikolovski.

Letošnji prodajni načrt Iskrine trgovine v Zadru je 320 milijonov dinarjev. V primerjavi z lansko realizacijo v višini 175 milijonov dinarjev je ta plan torej kar precej visok, kljub temu pa trije zaposleni v tej res nekoliko preveč od centra mesta oddaljeni prodajalni dobro poslujejo: polletni plan so presegli za 10, v osmih mesecih pa so iztržili že 225 milijonov dinarjev in tako prodajno številko presegli že za okroglih 180%... Precej seveda tudi na račun višjih cen.

Največji kupci v Iskrini zadržarski prodajalni so tamkajšnji stalni odjemalci, torej delovne organizacije kot so Bagat, SAS in druge.

Manj prodajo širokopolnih izdelkov, opažajo pa, da so letos mnogo boljše preskrbljeni z doma vsemi izdelki. Zlasti hvalijo Kibernetiko in tiste v Iskri, ki izdelujejo širokopolni program, najbolj nezadovoljni pa so s preskrbljenostjo z elementi.

LD

ISKRA ZORIN
TOZD Center za avtomatsko
obdelavo podatkov CAOP
LJUBLJANA
Trg revolucije 3

V okviru projektne naloge priprave organizacijsko-informacijskega okolja za uvedbo črtastih (BAR) kod v Iskro, organizira ISKRA ZORIN TOZD CAOP dne 29. septembra 1987, ob 10. uri, v veliki sejni dvorani v PPC, Ljubljana, Trg revolucije 3,

Predstavitve možnosti uporabe črtastih (BAR) KOD

Program predstavitve:

- opis bar-kod sistemov;
- prednosti uporabe črtastih kod;
- uporaba črtastih kod v proizvodnji, trgovini in poslovnem sistemu;
- predstavitev konkretnih rešitev uporabe in ustrezne opreme;
- razprava.

Vljudno vabimo čim širši krog zainteresiranih.
VSTOP PROST!

Mag. Džordž Krstič

V prodajalni Iskra Commerce v Zadru so trije zaposleni: vodja prodajalne Ivan Mikulandra je bil med našim obiskom odsoten, ostala dva pa sta njegov namestnik in prodajalec Ivan Nikolovski in blagajničarka in obračunalka Ružica Gačina.

O družbeni prehrani z druge plati

Članek z naslovom »Domači gostje o družbeni prehrani« je vzbudil precejšnje zanimanje. Oglasili so se tudi zaposleni v menzi češ, da imajo velike in raznovrstne težave. Da ne bo ostalo samo pri kritiki domačih gostov, smo se zato lotili mini intervjuja delavcev družbene prehrane, vse tja do vodje storitev. Kuhanje kave pa so v priličnem bifeju že podaljšali do 12.

Slavko Rus, vodja menze: Naš osrednji problem je v tem, da zaposlenih v menzi vedno nekaj manjka. Naš delovni čas se prične ob 5., ali pa še prej, da lahko pravočasno pripravimo obroke. Kakovost je padla zaradi tega, ker vse pripravljamo na hitro roko. Z iztekom dopustov pa se bo tudi to uredilo. Kuhinjske zmogljivosti so že davno prešle norme, ki so bile postavljene za 450 obrokov, sedaj pa jih pripravljamo nad 650, hkrati pa še poslovna kosila.

Franci Steržaj, pomočnik kuharja: V primerjavi z drugimi organizacijami cene niso pretirane. Kuhanje je določena umetnost. Včasih ima jed nekoliko slabši okus, ker se nam primeri napaka v pripravi. To je človeško. In okusa večine jedi se ne da popraviti. Glede zastojev bi pripomnil samo to, da bi nekateri domači gostje, med tem ko čakajo, premislili, kaj bi jedli in ne oklevali pred kuharjem.

Avtomate za kuhanje kave sem prej vzdrževal 11 let. Sprijazniti se moramo s tem, da so stari. Zamenjati bi jih morali po šestih letih uporabe, nam pa je uspelo podaljšati njihovo življenjsko dobo z

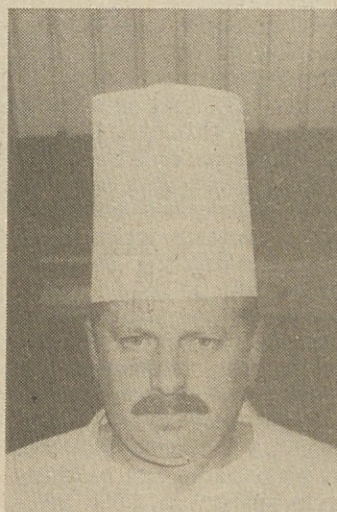

Slavko Rus

rednim vzdrževanjem in rezervnimi deli. Predstavniki tovarne Wittenburg, ki jih je izdelala, se je že pred leti čudil, da sploh še delajo. Po mojem mnenju je trenutno najboljša rešitev odprti bife.

Stane Rejc, vodja družbene prehrane: Zelo težko je ustreči vsemu kolektivu s 1300 različnimi okusi. Da je le 95% ljudi zadovoljnih, smo zadovoljni tudi mi. Nekaj nezadovoljnih pa se vedno najde.

Moti nas, da število abo-

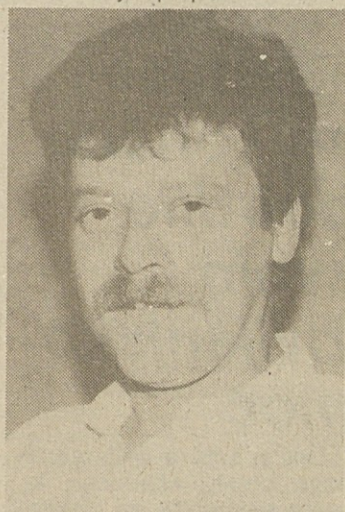
Franci Steržaj

mentov zelo niha. Zato je težko uskladiti in pripraviti zadostno število obrokov. Ker je hrana draga, nam ne sme ostajati. Rajši tvegamo, da nam jo zmanjka. Postanih jedi ne pogrevamo.

Igor Nagode, šofer-nabavljaj: Osnovna dejavnost, s katero se ukvarjam, je nabava surovin. Po potrebi delam vse. Sodelujem pri reprezentančnih kosilih, v bifeju, vozim na druge lokacije. Poprečno na štiri lokacije, dvakrat na dan. Pri nabavah surovin mo-

ram biti točen, sicer zamudim pri dobaviteljih. Upoštevati moram tudi prometne razmere na cestah (sedaj obnavljajo dobršen del ljubljanskih cest). Če ne dobim surovin, morajo kuharji spremeniti jedilnik.

Brane Zajc, strežaj gostov: Tudi jaz po potrebi delam

Stane Rejc

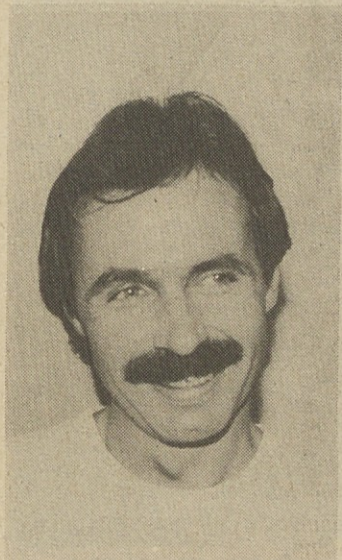
vse. Kuham kavo, sem blagajnik, strežem gostom pri poslovnih kosilih in včasih tudi vozim kombi.

Glede očitkov o bifeju pripominjam, da dam prednost receptorom in sodelavkam teleksne službe, ker morajo biti ves čas prisotne na delovnem mestu. Če bi bili ljudje bolj disciplinirani, bi se postavili lepo v vrsto.

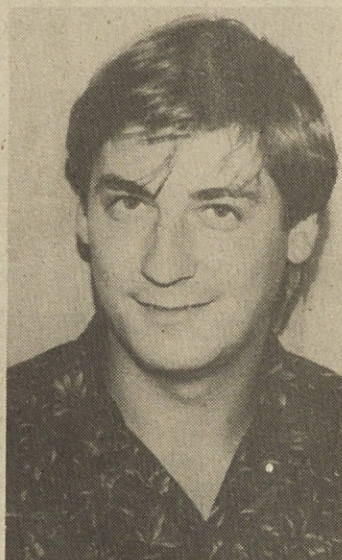
Janez Hafner, vodja storitev v Invest servisu: Pozdravljamo vsako bronamereno kritiko glede naših storitev. Od ponedeljka, 7. t. m. dalje je odprt bife v prizidku non-stop, od 6. do 12. S tem bo omogočeno, da bodo vsi pili normalno kavo, reprezentančni bife pa bo razbremenjen. Nekaj avtomatov, ki še niso povsem izrabljeni, bomo pustili v obratovanju. Upam, da bomo na ta način odpravili največji problem, le ljudje se bodo morali na to navaditi.

Glede bifeja v prizidku bodo določene težave, ker smo vezani s konferenčno dvorano tudi na storitve bifeja.

Tako. To je druga pesem zvonov na kritiko domačih gostov. Imajo probleme. Občutne, toda le kje pa so brez njih?

Igor Nagode

Brane Zajc

Janez Hafner

Marjan Kralj

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik:
Anton Lovko

»Žarnice« so končno potrdile svojo življenjsko moč

Doslej smo o delu takratnega obrata »Žarnice«, tovarne elementov za elektroniko, v glavnem pisali in govorili kako po nekem nepisanem zakonu, vselej predvsem tožeče o takšnih, ali drugačnih težavah, ki jih je obrat imel pri izpolnjevanju svojih obveznosti. Seveda smo radi spregovorili tudi o tem, če smo vsaj del teh težav uspeli kdaj premostiti in ob danih možnostih dosegli ugodnejše rezultate.

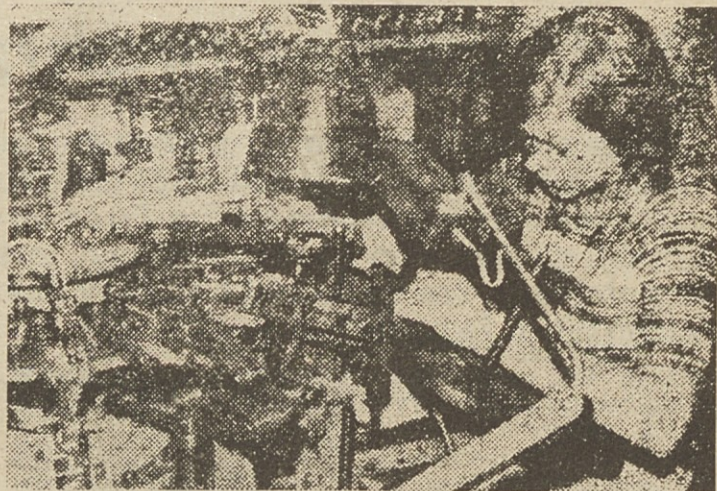
To pot lahko, spominjajoč se 1968. leta, spregovorim o precej bolj razveseljivih podatkih!

Naročila za leto 1968 so zagotavljala solidno zaposlenost. Naročila so bila tolikšna, da smo do konca avgusta tistega leta že uspeli izpopolniti 74% letnega proizvodnega plana, ki je v celoti dosegal vrednost 756 milijonov starih dinarjev. Drugo razveseljivo dejstvo pri tem je bilo, da smo obstoječe število zaposlenih glede na takšen obseg proizvodnje povečali le za 18 ne kvalificiranih delavcev pa proizvodni plan kljub temu solidno izpolnjevali, oz. predvidevali smo, da ga bomo do konca leta celo presegle za okrog 10%. Podatki pa so takrat hkrati kazali, da se je v primerjavi z avgustom 1967. leta kar za 28% dvignila tudi storilnost dela.

V proizvodnji tistega leta doslej nismo imeli večjih težav in prejšnja leta skoraj že

običajnih zastojev pa čeprav tudi takrat ni šlo brez težav in problemov. Največji problem je za obrat »Žarnice« predstavljalo neredno plačevanje računov za nabavo reprodukcijskega materiala, ki je bilo pač posledica nerednega poravnavanja dolgov s strani kupcev. Kljub temu pa je nabava reprodukcijskega materiala potekala kolikor toliko zadovoljivo in omogočala redno proizvodnjo.

Pri vprašanju uvoza reprodukcijskega materiala smo dosegli pomemben uspeh. Za nekako 30% nam je namreč uspelo znižati uvozne potrebe na račun tega, da smo pri domačih proizvajalcih našli dobavitelja nekaterih polizdelkov, kot na primer podnožij za žarnice in balonov. Že je bilo čutiti težnjo po zožitvi asortimenta izdelkov, ki je izvirala iz tega, da so takrat v evropski avtomobilski industriji pa tudi v naši, začeli vse bolj opuščati 6-voltne akumulatore in prehajati na 12-voltne, zlagoma pa so odpadle tudi nekatere vrste sulfidnih in malih avtomobilskih žarnic. Ta težnja se je ugodno odražala tudi v proizvodnji našega obrata, saj so z večjo tipizacijo odpadle pogostejše spremembe na strojih. Glavno težo našega proizvodnega programa so pomenile avtomobilske žarnice, ki smo jih tudi doslej izdelovali. Ostale izdelke pa smo v glavnem opustili, pač pa smo v dokajšnjih količinah izdelovali še fotocelice za kinoprojektorje za kranjsko tovarno in prenapetostne odvodnike za potrebe telefonije.

Štefka Pigac nalaga žarilne nitke malih žarnic na avtomat

Nekaj sestavnih delov smo proizvajali tudi sami.

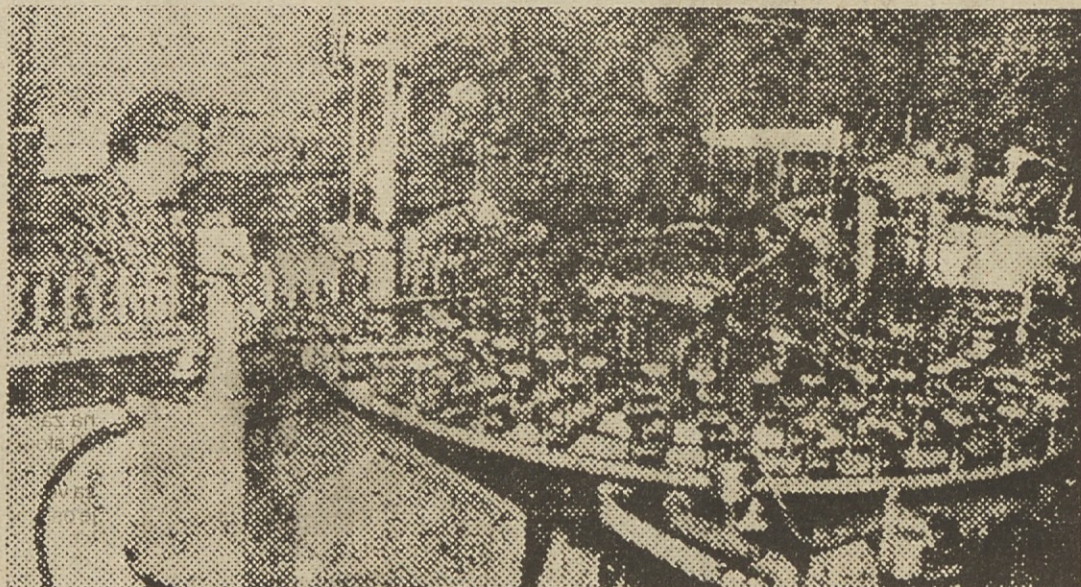
Približno 80% proizvodnje našega obrata je absorbiral domači trg, ostalo pa smo prodali v izvoz in sicer na klinriško področje. Poskušali smo sicer izvozno dejavnost razširiti tudi na druga področja, vendar je bila tu konkurenca zelo huda.

Za prihodnje 1969 leto, za drugo polovico leta pa naj bi se obrat »Žarnice« predvidoma že lahko preselil v novi objekt na Stegnah, ki naj bi ga v kratkem začeli graditi. Vsekakor naj bi preselitev v nove prostore odprla našemu obratu nadaljnje možnosti za pospešeno proizvodnjo, saj dosedanji prostori tem namenom prav zares niso ustrezali. Seveda pa bi s preselitvijo nastalo tudi vprašanje opreme. Le-to je bilo namreč treba modernizirati in izpopolniti, za kar so bila potrebna dokajšnja

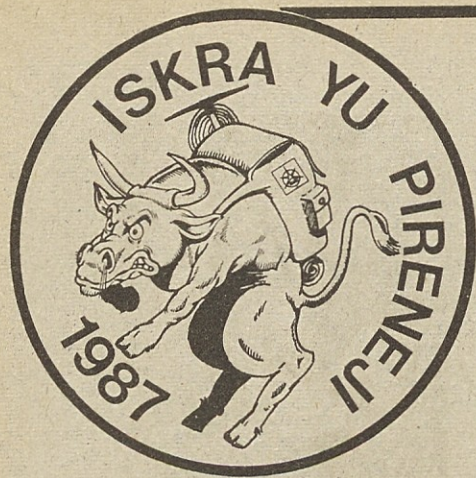
finančna sredstva, ki smo si jih pač morali zagotoviti.

Že po takratnih informacijah je kazalo, da bo leto 1969 prav tako ugodno z naročili in predvidevali smo s tem v zvezi, da bo proizvodni plan za l. 1969 za nekako 50% večji. Izpolnili naj bi ga v novih delovnih prostorih z obstoječim številom zaposlenih, če bo temu ustrezno seveda tudi izpolnjena oprema. Tudi za tretjino povečani prihodnji proizvodni načrt torej ni kazal potreb po novi delovni sili, razen morda po manjšem številu strokovnih delavcev.

Vse doslej povedano je že takrat jasno pokazalo, da se je slednjič naš obrat le začel razvijati v ugodnejših pogojih in z boljšimi poslovnimi rezultati, kar je bilo le dokaz, da je bilo prav, da obstaja in, da ga, kot je bilo pred časom predlagano, takrat niso ukini.

Slavka De Cecco, Samka Čordič in Brane Ilovar pri črpanju asimetričnih žarnic

Da bom pošten do sebe in do drugih, moram priznati, da si bikoborb nisem ogledal. Kolki so me še boleli in nekdo je vendar moral paziti na šotore in opremo, ki se je še sušila po grmovju in vrveh. Tako smo štirje ostali in se veselo namakali v jezeru pa še hladno pivo in večerjo smo si privoščili v restavraciji.

Ko so se naši pozno zvečer vrnili vsi zbegani iz Pamplone, so povedali, da je vse skupaj ena kapitalna norišnica in, da je vsega preveč za en dan. Povsod glasba, tista vroča južnjaška. Vsak Bask je oblečen v belo srajco in bele hlače ter krvavo rdečo baretko, rdeč volnen pas in rdečo rutko okoli vratu. In prav ta kontrast belo-rdeče veliko pove o značaju Baskov.

Ves karneval traja teden dni in vsak večer ubijejo na corridi 6 do 8 bikov. Največja predstava za gledalce in nastopajoče pa je, ko popoldan spuste bike po mestnih ulicah, da brezglavo dirjajo. Pred seboj poče korajžne mlade fante, ki se spotikajo, padajo drug čez drugega.

Kmalu se zasliši tudi vzok rešilcev, ki polomljene »junake« brezglavo razvažajo v zato pripravljene bolnišnice.

Vse se dogaja ob bučnem tuljenju množice, ki zdaj navija za bike, zdaj za pobe, ki se spretno umikajo bikovim rogovom. Ko vsi pridrvijo na stadion, se prava klavnica šele začne. Biki se krvavih oči zaganjajo v bežečo množico in ko koga napičijo, elegantno »odfrči« v nakazano smer. Fantje ga rešijo čez ograjo, kjer čakajo zdravniki, ki »pošijejo«, kar je razparanega. Ko se strasti umirijo ter voli bike spravijo za ograjo, da si peneče živali oddahnejo od šoka, se začne arena pripravljati za bikoborbo. Malešičev »dohtar« France se je že doma odpovedal

ogledu bikoborbe, ker je, kot je izjavil, proti smrtni kazni.

Pa kje je tukaj logika, saj sta bila na smrt obsojena le bik ali toreador, naj obračunata med seboj. France, ti nisi bil med obsojenci. Bikoborbe so obred, balet. To ni samo kruta smrt, kajti človek in bik imata vsaj na začetku plesa enako možnosti. Žival je sicer v vsakem primeru mrtva, a tudi človek je prej, ali slej v vsakem primeru mrtev.

Dnevi so nam zbežali, vrniti smo se morali. Denar nam je skopnel. Zaradi Lurda in Marije

smo se ustavili v Lurdu. Nekaj sem poskusil moliti v tem romarskem mestu za marke, dolarje in na koncu za dinarje, a se mi Marija ni prikazala. Take so usode dinarskih brezbožnežev, kajti Marička že ve, komu da zdravje in denar.

Mimo Toulousa smo se spustili na Azurno obalo v letovišče Naronne, kjer smo pod milim nebom pri umazanem morju prenočili in s tem osrečili sestradane komarje. Kamp je sicer urejen, a kje si naš sinji Jadran! Ob Azurni obali so cene »azurne«, hočem reči odurne. Princeza Stephanie (Štefka) se je v Monte Carlu nekaj slinila okoli mene, a sem jo na kratko odpravil — »ko te šljivi«. Kam pa pridemo, če bi popustil pred vsako kiklo.

Od Genove proti Milanu smo se vozili čez stotine predorov in na črpalkah zapravljali zadnje lire. Nekje okoli Verone smo čakali skoraj dve uri, zaradi prometne nesreče. Ko smo se počasi peljali mimo mesta tragedije, je bila absurdnost prizora v tem, da je bil mrtvec pokrit s spalno vrečo. Prebujajoči se miličnik se je na naši strani meje sanjavo sprehodil po avtobusu, kajti vonjave so bile omamljujoče. Carinikov ni bilo, kajti avantura preiskav našega avtobusa bi bila prehud udarec v mirnost njihovega delavnika.

Dne 12. 7. ob 9. dopoldan se je končala zgodba našega potepanja. Če sem se na začetku vpraševal, kako začeti, se sedaj vprašujem, kako končati.

Z resnico in vse resnice so kratke. Bil je čudovito! Videl sem že nekaj sveta, bil sem tudi 2000 m višje kot sedaj in to na drugem kontinentu, srečal sem veliko ljudi in imam veliko prijateljev pa vendar take ekipe in tako lepega, preprostega prijateljstva še nisem doživel.

Nobenih konfliktov, napetosti, negotovanj, nobenih vročih, žaljivih besed, 4300 km in čistih 70 ur vožnje je bil pravi pogoj, da počim med ljudmi, da nekdo nekoga pošlje v... Ničesar takega se ni zgodilo med nami. In prav to je tisto, kar je postavilo piko na i celotne ture. Ljudje nismo ostali samo ljudje, postali smo prijatelji in to je največ vredno.

Komu naj se na koncu zahvalimo za enkratno doživetje! Predvsem obema šoferjema z ženo in avtobusu s sijajno klima napravo, saj je bilo na zadnjih sedežih s soncem vred vedno plus 30 stopinj.

Največja zahvala pa velja vsem popotujočim za ves smeh, za vse lepe besede, zaradi katerih je ostalo le še prijateljstvo in spoznanje, da naše lepe inflacijske domovine, gora in svobode ne bi zamenjali!

Drugo leto gremo pa na...?

Ne vemo še kam, ampak gremo! Zagotovo!

Nov hotel visoko nad Monte Carlom

Vsi zdravi in nasmejani ob povratku pred halo Tivoli

Planinska sekcija kranjskih DO Iskra

PLANINSKI OBVEŠČEVALEC

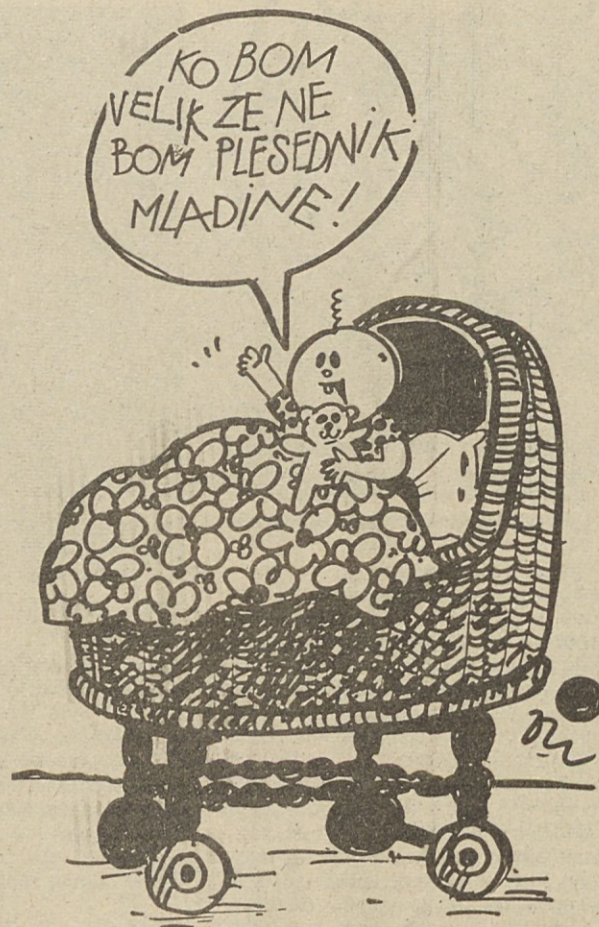
Skuta — Dolgi hrbet

Planinska sekcija DO Iskra Kranj bo priredila v nedeljo 27. septembra zelo zanimiv, a tudi zahteven izlet iz Kamniške Bistrice čez Male pode na Skuto in Dolgi hrbet.

Z osebnimi avtomobili se bomo peljali ob 5. izpred hotela Creina do postaje tovarne žičnice za Kokrško sedlo. Od tu bomo šli po lovski stezi pod Koglom, mimo bivaka na Malih podih in po transverzalni poti na vrh 2532 m visoke Skute (6 ur). Z vzponom bomo nadaljevali še čez Dolgi hrbet (1 ura), sestopili pa čez Mlinarsko in Koroško sedlo v Kamniško Bistrico (3 ure). Udeležencem priporočamo dobro planinsko opremo, predvsem obutev. Dobro je imeti s seboj baterijsko svetilko. Cena prevoza bo 1.500.— din. Vodila bosta P. Globočnik in J. Jošt.

Prijave in vplačila sprejema V. Pajk iz DO ERO, tel.: 2822 do petka 25. 9.

Planinski SREČNO!

(Iz mariborskega »Večera«)

ISKRA	PODSTREŠNA SOBICA	OKRASNI ZIMZELEN. GRM	NEPARNA LOBANJSKA KOST	KLJUČNI POJEM KITAJSKE RELIGIJE	OSEBNI ZAIEMK	VSEBNOST	OKNICA VETRNIC
ALTANA HODNIK GALERIJA							
ZVEZA DRŽAV							
ČISTA TEZA					ELEMENT PISATELJ HANSSON		
RIBIŠKA PRIPRAVA				OBUPANOST			KARLOVAC DALM. MOŠKO IME
KARENINA				BONBON NA PALČICI 100			JOSEPH CONRAD LORD ? ROMAN DOBA
RIKO DEBENJAK			BANACIJA NEZNA-NEC				
NAZIV VRHOV V ZAH. ALPAH					VZDEVEK GOETHEJEVE MAME		TIRNICA
REKA SKOZI FIRENCE					AVTOR: RUDI MURN ALFI NIPIC		PEVKA. PRODNIK

• Jugoaktualnost

Razplet

Marsikaj se dogaja. V gospodarstvu, aferah, škandalih in tako imenovanih »primerih« omenjajo tudi nekatere vodilneže in funkcionarje.

Ljudstvo sedaj z vso pravico pričakuje, da zaradi vsega tega kdo odgovarja in, da koga tudi zapro. Za zdaj nič. Zaprete so samo — seje.

(Politika ekspres)

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica. — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.

Iskra